

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Raport

privind starea învățământului

superior din România

2017 - 2018

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
CAPITOLUL I. Analiza sistemului de învățământ superior din perspectiva indicatorilor de bază.....	4
CAPITOLUL II. Acțiuni relevante și rezultate obținute în anul universitar 2017-2018.....	26
CAPITOLUL III. Priorități ale învățământului superior 2018-2019.....	41
ANEXĂ.....	45

INTRODUCERE

Raportul asupra stării sistemului național de învățământ superior din România pentru anul universitar 2017-2018 prezintă o analiză statistică realizată pe baza unui set de indicatori de bază incluși în Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE). SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Eurostat, OECD, UNESCO, Banca Mondial) și include o parte a indicatorilor-int specifice obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Capitolul I prezintă situația înregistrată în sistemul de învățământ universitar în anul 2017-2018, din perspectiva următoarelor dimensiuni: participarea la educație; rezultatele studenților; resursele umane.

La calcularea valorilor indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică și de Ministerul Educației Naționale (MEN). În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului universitar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2017-2018. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an universitar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2016-2017. Pentru analizele comparative la nivel european au fost utilizate baze de date și rapoarte ale EUROSTAT, OECD și Banca Mondială.

Capitolul II prezintă acțiunile relevante desfășurate în anul universitar 2017-2018, subsumate unui număr de nouă obiective generale și rezultatele obținute.

Capitolul III prezintă prioritățile sistemului de învățământ superior pentru 2018-2019.

CAPITOLUL I. Analiza sistemului de învățământ superior din perspectiva indicatorilor de bază

1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior

La nivelul anului 2017/2018, sistemul național de învățământ superior cuprindea 93 de instituții de învățământ superior, în cadrul cărora funcționau 508 facultăți. Învățământul de stat reprezintă 59% dintre instituțiile de învățământ superior și 73% din totalul facultăților.

Distribuția instituțiilor de învățământ superior pe forme de proprietate evidențiază următoarele date pentru anul universitar 2017/2018: 55¹ de instituții de învățământ superior de stat și 38 de instituții de învățământ superior particulare (acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu), cu 372 de facultăți de stat și 136 facultăți de particulare.² Ponderea cea mai ridicată a instituțiilor de învățământ superior și a studenților este prezentă în Municipiul București, care cuprinde peste un sfert (28,5%) dintre facultăți și aproape o treime (31,4%) dintre studenți.

Tabel 1. Rețeaua sistemului național de învățământ superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Nr. instituții de învățământ superior (acreditate și autorizate provizoriu), din care:	108	107	103	101	98	96	93
- proprietate de stat	56	55	55	55	55	55	55
- proprietate particular	52	52	48	46	43	41	38*
Nr. facultăți, din care:	614	596	590	583	567	515	508
- proprietate de stat	410	405	405	403	409	372	372
- proprietate particular	204	191	185	180	158	143	136

Sursa: ¹ HG 140/2017, cu modificările și completările ulterioare;

² Învățământ Superior. Raport UEFISCDI 2017-2018.

* include și instituțiile autorizate și sunt excluse cele în lichidare

Numărul total de universități și facultăți înregistrează un trend descendent în perioada analizată, situație determinată, în primul rând, de scăderea numărului de universități și facultăți particulare, concomitent cu pstrarea, în aproximativ aceiași parametri, a rețelei de învățământ superior de stat.

Trendul descendent înregistrat de instituțiile de învățământ superior se corelează cu **tendențele înregistrate la nivelul efectivelor de studenți**. Astfel, efectivele de studenți înscriși în învățământul superior de licență au scăzut semnificativ în perioada 2011-2016 (de la 539,9 mii la 405,6 mii) și au început, uor, să crească din 2017 (408,2 mii).

Tabel 2. Numărul de studenți înscriși în învățământul superior de licență (mii)

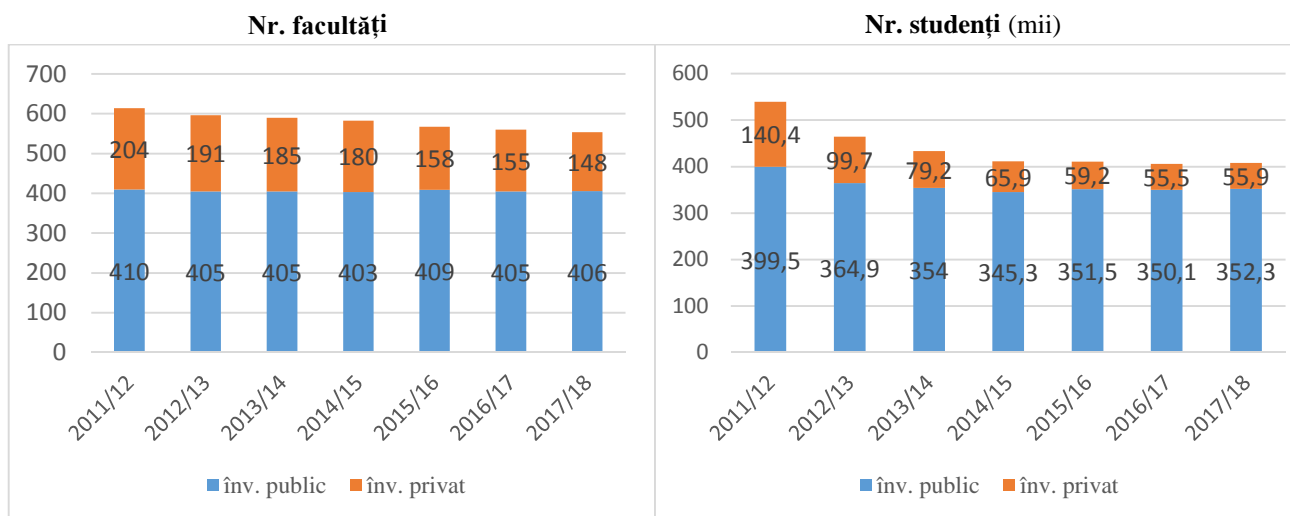
	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Nr. studenți în învățământul de licență, din care:	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2
- proprietate de stat	399,5	364,9	354,0	345,3	351,5	350,1	352,3
- proprietate particular	140,4	99,7	79,2	65,9	59,2	55,5	55,9

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

¹ HG nr. 376/2016, cu modificările și completările ulterioare.

² Învățământ Superior. Raport UEFISCDI 2016-2017.

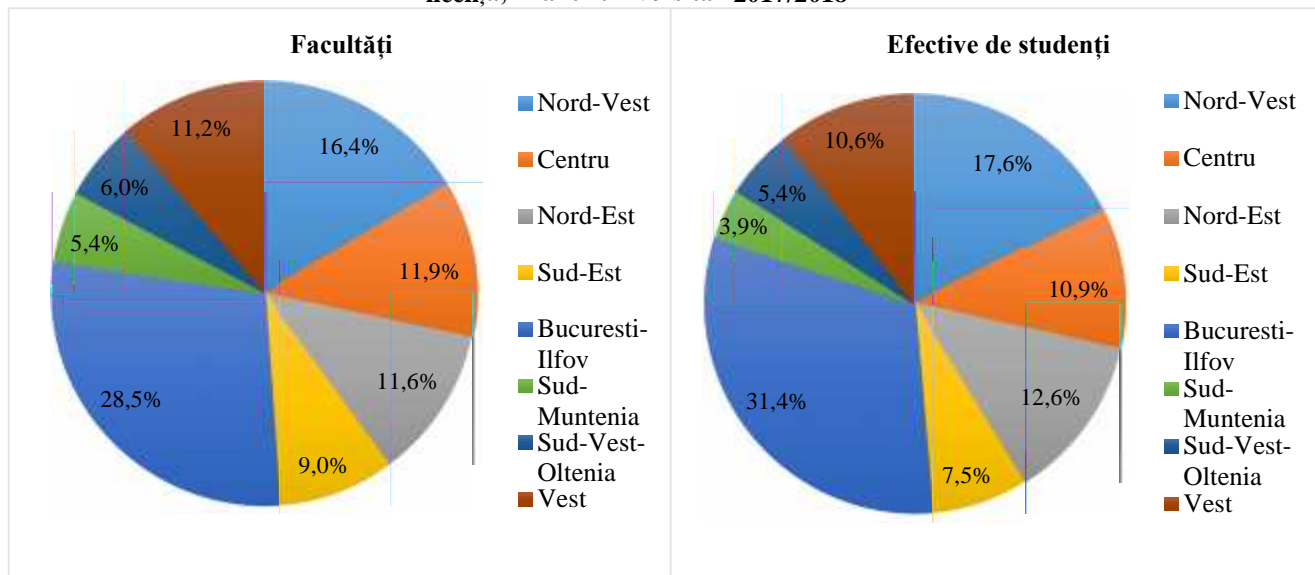
Fig. 1. Evoluția numărului de facultăți și a numărului de studenți înscriși în învățământul superior de licență

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Informațiile privind **distribuția teritorială a instituțiilor de învățământ superior** evidențiază asigurarea unui acces deschis la educația de nivel superior. La nivelul anului universitar 2017/2018, sistemul național de învățământ superior acoperea municipiul București și 36 de județe. Nu există instituții de învățământ superior/facultăți în județele Botoșani, Giurgiu, Ialomița, Tulcea și Vaslui.

Fig. 2. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a facultăților și a studenților cuprinși în învățământul superior de licență, în anul universitar 2017/2018

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2018.

2. Participarea la învățământul superior

2.1. Evoluția efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior

În anul universitar 2017/2018, în sistemul de învățământ superior din România au fost înmatriculate 538,9 mii de persoane, din care 87,4% în cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat. 74,7% dintre studenții din învățământul superior de stat și 82,8% dintre studenții din învățământul superior particular urmau programe de studii universitare de licență (75,7% din total studenți erau înscriși în ciclul licență).

- **Context demografic**

În ultimii ani, se constată **tendențe demografice negative** în ceea ce privește populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului superior, înregistrându-se scăderi la majoritatea grupelor de vârstă, cu prioritate la vârstele de 21, 22, 23 și 24 de ani. Evoluția demografică reprezintă unul dintre factorii care influențează fluctuația efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior.

Tabel 3. Evoluția populației rezidente în România (mii)

Vârsta	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
18 ani	221,4	223,6	220,9	213,8	213,0	215,6	215,7
19 ani	224,4	221,4	221,5	219,9	213,1	211,7	214,0
20 ani	229,1	224,7	219,1	220,3	218,5	210,3	208,6
21 ani	261,7	239,3	222,4	217,8	218,4	214,9	205,8
22 ani	287,6	269,4	237,3	221,2	215,5	214,6	210,2
23 ani	291,7	288,6	267,5	235,9	218,5	211,5	209,9
24 ani	290,8	290,2	287,0	265,8	232,2	213,9	206,1
25-29 ani	1306,9	1326,6	1368,6	1399,2	1388,9	1320,4	1248,7
30-34 ani	1522,8	1485,7	1424,7	1367,7	1325,4	1299,3	1303,8
35+	11659,3	11676,6	11751,9	11810,1	11853,3	11880,0	11880,0

Sursa: Baza de date privind populația rezidentă din România la data de 1 iulie, INS, 2011-2017.

- **Context educațional**

În anul universitar 2017/2018, în instituțiile de învățământ superior din România erau înmatriculate 538,9 mii de persoane, cu aproximativ 7 mii de persoane mai mult decât în anul universitar precedent. Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în anul 2017/2018, 75,75% urmau programe de studii universitare de licență, 19,74% – programe de studii universitare de masterat, 3,66% – programe de studii universitare de doctorat, iar 0,85% – programe de studii postuniversitare (programe postdoctorale, programe de studii aprofundate și academice postuniversitare, programe de studii postuniversitare de specializare).

Tabel 4 Numărul persoanelor înscrise în învățământul superior, pe programe de studii (mii)

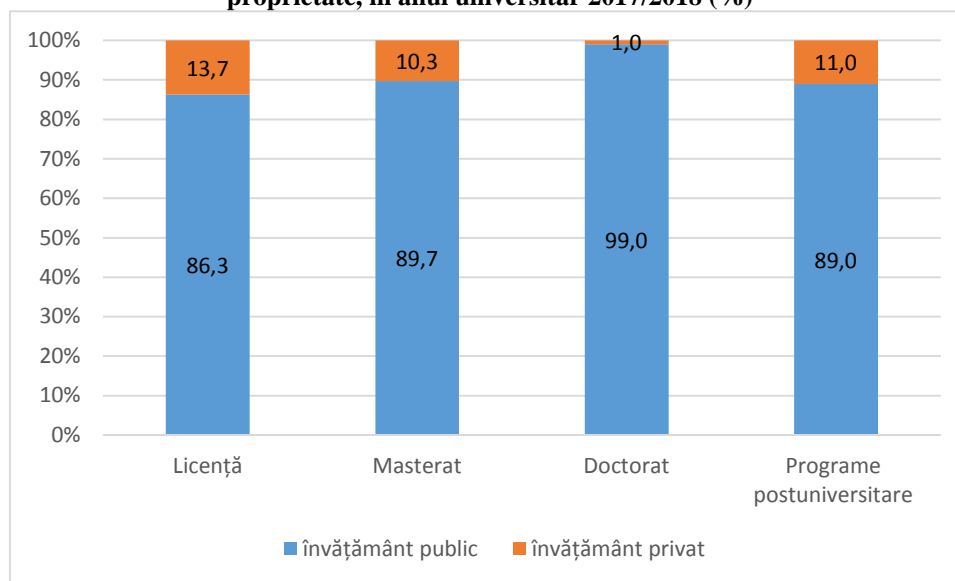
	Total	Programe de studii				Ponderea studenților din licență
		Licență	Masterat	Doctorat	Programe postuniversitare	
Anul universitar 2013/2014						
Total	578.725	433.234	114.254	20.011	11.226	74,9%
De stat	485.168	353.988	101.175	19.792	10.213	73,0%
Particular	93.557	79.246	13.079	219	1.013	84,7%
Anul universitar 2014/2015						
Total	541.653	411.229	107.092	18.777	4.555	75,9%
De stat	464.149	345.336	95.860	18.513	4.440	74,4%
particular	77.504	65.893	11.232	264	115	85,0%
Anul universitar 2015/2016						
Total	535.218	410.697	104.739	17.156	2.626	76,7%
De stat	465.012	351.450	94.129	16.971	2.462	75,6%
Particular	70.206	59.247	10.610	185	164	84,4%
Anul universitar 2016/2017						
Total	531.586	405.638	103.827	19.154	2.967	76,3%
De stat	464.642	350.149	92.838	18.885	2.770	75,4%
Particular	66.944	55.489	10.989	269	197	82,9%
Anul universitar 2017/2018						
Total	538.871	408.179	106.358	19.753	4.581	75,7%
De stat	471.376	352.299	95.436	19.563	4.078	74,7%
Particular	67.495	55.880	10.922	190	503	82,8%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2014-2018.

Evoluțiile efectivelor de studenți au fost diferite în învățământul de stat și în cel particular. Astfel, în perioada 2013-2016, a crescut ponderea studenților înscriși la nivelul de licență în învățământul de stat și s-a redus în cel particular. La programele de masterat și doctorat, modificările sunt nesemnificative. La nivelul programelor postuniversitare, a crescut ponderea cursanților din învățământul de stat și s-a redus în cel particular.

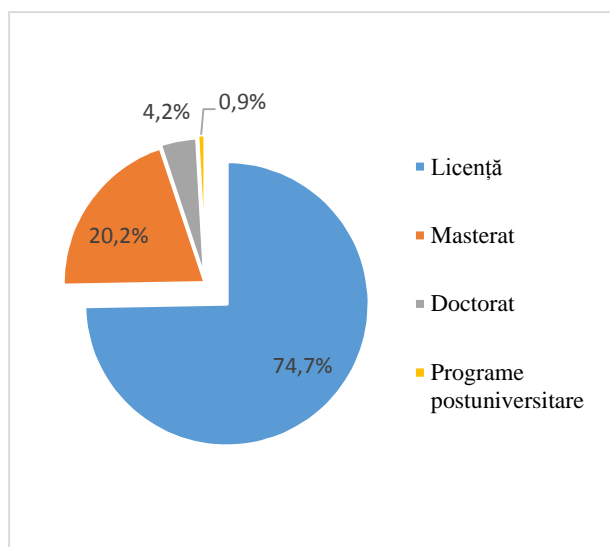
Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în 2017/2018, 87,4% urmau programe de studii în instituții de stat și 12,6% în învățământul particular. Reducerea numărului de înmatriculări este vizibilă atât în instituțiile de învățământ superior particulare (de la 93,6 mii în 2013 la 67,5 mii în 2017), cât și în cele de stat (de la 485,2 mii în 2013 la 471,4 mii în 2017).

Fig. 3. Distribuția persoanelor înscrise în învățământul superior, pe programe de studii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2017/2018 (%)

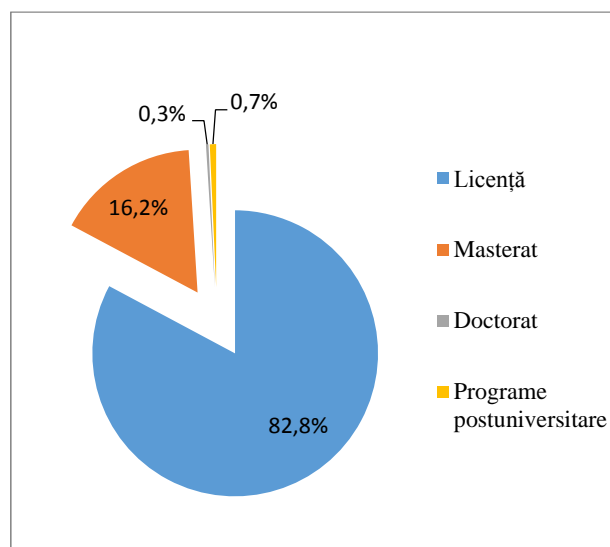

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2018.

Învățământ public

Învățământ privat

2.1.1. Ciclul I – studii universitare de licență

Efectivele de studenți înscriși la studii universitare de licență au scăzut, urmând aceeași tendință înregistrată în ultimii ani. Numărul studenților înscriși la studii universitare de licență în anul 2017/2018 a fost de 408,2 mii de studenți, în ușoară creștere față de anul precedent. Scăderea numărului de înmatriculări este mai pronunțată în instituțiile de învățământ superior particulare.

Tabel 5. Evoluția numărului de studenți înscriși la programe de studii universitare de licență (mii)

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Număr total de studenți înscriși la învățământul superior	871,8	705,3	578,7	541,7	535,2	531,6	538,9
Număr studenți înscriși la programe de studii universitare de licență	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Scderea numărului de înmatriculări de la un an la altul a fost determinată de un complex de factori: ponderi mai reduse de absolvenți de liceu care au promovat examenul de bacalaureat; număr mai mic de persoane care aleg să urmeze simultan mai mult de un program de studii universitare (spre deosebire de anii anteriori); scderea demografică a populației de vârstă teoretică de școlarizare la acest nivel de studii (19-23 de ani). Alte posibile cauze care au condus la scderea drastică a numărului de studenți sunt rata crescută de prăsilire timpurie a sistemului educațional preuniversitar și fenomenul migrației externe, care afectează dimensiunea coortei ce poate să accedă la acest nivel educațional. De asemenea, accesul mai larg la învățământul postliceal, necondiționat de promovarea examenului de bacalaureat, este un alt posibil factor ce a influențat scderea efectivelor de studenți. Comparativ cu învățământul superior, evoluția acestui nivel de învățământ a cunoscut o creștere spectaculoasă, atrăgând de la un an la altul din ce în ce mai mulți beneficiari.

- **Efective de studenți, pe forme de învățământ**

Din numărul total al studenților înscriși la studii universitare de licență, **90%** sunt înscriși la forma cu frecvență, 6,3% studiază la distanță, iar aproape 4% la programe de studii cu frecvență redusă. Evoluția efectivelor de studenți înscriși la studii universitare de licență, în diferite forme de organizare a programelor de studii, a evidențiat o creștere (2011 – 2017) – de la an la an – a ponderii opțiunilor pentru programe de studii cu frecvență.

Tabel 6. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de organizare a programelor de studii

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
	Număr						
Total studenți, din care:	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179
- în învățământul cu frecvență	442.613	401.099	381.944	367.376	370.939	366.843	367.336
- în învățământul seral	592	439	260	144	26	0	0
- în învățământul cu frecvență redusă	46.628	26.346	20.519	17.113	15.644	15.297	15.074
- în învățământul deschis la distanță	50.019	36.708	30.511	26.596	24.088	23.498	25.769
	Ponderea (%)						
Total studenți, din care:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100
- în învățământul cu frecvență	82,0	86,3	88,2	89,3	90,3	90,4	90,0
- în învățământul seral	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- în învățământul cu frecvență redusă	8,6	5,7	4,7	4,2	3,8	3,8	3,7
- în învățământul deschis la distanță	9,3	7,9	7,0	6,5	5,9	5,8	6,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

- **Efective de studenți, pe forme de proprietate**

Diminuarea efectivelor de studenți din ciclul de licență s-a manifestat diferit, în funcție de forma de proprietate: sc deri s-au înregistrat în special la nivelul învățământului superior particular. Astfel, dacă în anul universitar 2011/2012 ponderea studenților din învățământul particular care frecventau studii universitare de licență, din totalul studenților, era de 26%, în anul 2017/2018 a ajuns la 13,7%.

În mod firesc, la nivelul învățământului de stat se observă o situație inversă, valoarea crescând de la 74% în 2011/2012 la 86,3% în 2016/2017.

Tabel 7. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
	Număr						
Total	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179
- de stat	399.464	364.916	353.988	345.336	351.450	350.149	352.299
- particular	140.388	99.676	79.246	65.893	59.247	55.489	55.880
	Pondere (%)						
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- de stat	74,0	78,5	81,7	84,0	85,6	86,3	86,3
- particular	26,0	21,5	18,3	16,0	14,4	13,7	13,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

- **Efective de studenți, în funcție de țara de proveniență**

În funcție de țara de proveniență, datele pentru anul universitar 2017/2018 arată astfel: **93,9% din totalul studenților înscriși la studii universitare de licență sunt români**, iar 6,1% sunt studenți străini. Comparativ cu anii anteriori, ponderea studenților străini este în ușoară creștere în învățământul de stat și relativ constantă la nivelul învățământului superior particular.

Tabel 8. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, în funcție de țara de origine, pe forme de proprietate

	Număr studenți			Ponderea în funcție de țară (%)	
	Total	Studenți români	Studenți străini	Studenți români	Studenți străini
	An universitar 2014/2015				
Total	411.229	389.545	21.684	94,7%	5,3%
De stat	345.336	326.105	19.231	94,4%	5,6%
Particular	65.893	63.440	2.453	96,3%	3,7%
	An universitar 2015/2016				
Total	410697	388.110	22.587	94,5%	5,5%
De stat	351.450	330.873	20.577	94,1%	5,9%
Particular	59.247	57.237	2.010	96,6%	3,4%
	An universitar 2016/2017				
Total	405.638	381.952	23686	94,2%	5,8%
De stat	350.149	328.593	21.556	93,8%	6,2%
Particular	55.489	53.359	2.130	96,2%	3,8%
	An universitar 2017/2018				
Total	408.179	383.364	24.815	93,9%	6,1%
De stat	352.299	329.531	22.768	93,5%	6,5%
Particular	55.880	53.833	2.047	96,3%	3,7%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2018.

- **Efective de studenți, pe domenii de studii (profiluri de studii/grupe de specializări) și durata programelor de studii**

Compatibilizarea domeniilor de studii la nivel european a constituit unul din principalele obiectivele ale procesului Bologna. În scopul flexibilizării accesului la programele de studii, al asigurării mobilității studenților și forței de muncă calificate în plan național și european, începând cu anul 2014, raporturile statistice la nivel european utilizează grupe de specializări, în conformitate cu *International Standard Classification of Education: Fields of Education detailed levels (ISCED-F 2013)*. La această nouă referință, s-a aliniat și sistemul de indicatori gestionați de Institutul Național de Statistică din România, care, începând cu anul 2014/2015, a trecut de la monitorizarea distribuției studenților pe profiluri de studii la analiza distribuției acestora pe grupe de specializări (ca urmare, datele de mai jos fac referire numai la ultimii trei ani universitari).

Distribuția studenților pe grupe de specializări necesită corelarea cu numărul de ani de studii diferit de la o grupă de specializare la alta. Astfel, conform procesului Bologna, studiile universitare de licență cu frecvență corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile (ECTS), respectiv unui număr de 60 de credite de studii transferabile pe an de studiu, pentru 3-4 ani de studiu, 4 ani revenind studiilor din domeniile *științe inginerești*, *științe juridice* și *Teologie pastorală*. Pentru anumite profesii (domeniile medicină-farmacie și arhitectură), ciclul I și ciclul II de studii universitare pot fi oferite comasat, într-un program unitar de studii universitare cu o durată cuprinsă între 5 și 6 ani, la forma cu frecvență, diplomele obținute fiind, în unele cazuri, echivalente diplomei de master.

Distribuția numărului de studenți pe grupe de specializări și pe ani de studii este detaliată în cele ce urmează.

Tabel 9. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F) și pe ani de studiu

	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2014-2015	(nr.)	(%)							
Total	411.229	100	0,1	30,0	26,8	26,3	12,7	2,3	1,7
Științele educației	10.809	100	0,0	36,7	32,0	31,3	0,0	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	35.079	100	1,5	34,4	29,6	29,0	5,1	0,3	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	30.993	100	0,0	36,3	31,7	32,0	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	104.416	100	0,0	31,0	28,1	31,6	9,3	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistică	19.632	100	0,0	35,2	29,9	28,6	6,3	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.034	100	0,0	32,4	28,4	24,5	14,6	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	86.463	100	0,0	27,5	24,5	21,4	24,4	1,0	1,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	21.134	100	0,0	27,9	24,5	21,5	20,3	2,9	3,0
Sănătate și asistență socială	60.985	100	0,0	21,9	20,7	20,4	15,1	12,9	8,9
Servicii	14.684	100	0,0	36,0	31,4	27,1	5,4	0,0	0,0

2015-2016	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)	(%)							
Total	410.697	100	0,2	32,3	25,4	25,6	12,3	2,3	1,9

Științele educației	11.977	100	0,0	36,5	32,6	30,9	0,1	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	35.541	100	1,9	36,5	27,7	29,1	4,7	0,2	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	32.493	100	0,0	40,1	29,3	30,6	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	96.550	100	0,0	35,1	26,8	29,0	9,1	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistică	18.956	100	0,0	37,8	27,6	28,9	5,7	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	25.631	100	0,0	34,9	28,0	25,0	12,2	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	89.741	100	0,0	29,9	23,0	21,8	23,6	0,8	1,0
Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare	20.835	100	0,0	28,0	23,6	22,3	20,2	3,1	2,8
S n tate și asistență socială	64.221	100	0,0	22,2	20,4	19,8	15,2	12,6	9,8
Servicii	14.752	100	0,1	36,6	29,1	28,7	5,6	0,0	0,0

2016-2017	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	405.638	100	0,2	30,5	27,6	24,9	12,5	2,4	2,0
Științele educației	12.450	100	0,0	36,2	32,1	31,5	0,2	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	34850	100	2,0	34,4	30,6	27,8	5,0	0,2	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	31.637	100	0,0	38,5	32,4	29,1	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	96.199	100	0,0	34,3	29,4	27,7	8,5	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistică	16.809	100	0,0	35,1	31,0	28,7	5,2	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.513	100	0,0	32,0	30,2	24,9	12,9	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	85.743	100	0,0	26,5	25,8	21,3	24,8	0,7	0,9
Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare	20.478	100	0,0	25,4	24,2	22,2	22,2	2,9	3,1
S n tate și asistență socială	64.806	100	0,0	21,6	21,0	19,8	14,6	12,9	10,1
Servicii	15.153	100	0,1	35,0	30,9	27,1	7,0	0,0	0,0

2017-2018	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	408.179	100	0,2	31,5	25,7	26,3	11,9	2,3	2,0
Științele educației	11.988	100	0,0	36,7	32,1	31,0	0,2	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	35.071	100	2,5	35,1	28,4	29,1	4,7	0,2	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	33.450	100	0,0	39,4	30,3	30,4	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	97.363	100	0,0	36,0	27,7	28,5	7,8	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistică	16.733	100	0,0	35,8	27,4	31,5	5,3	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	28.815	100	0,0	31,6	27,6	28,6	12,1	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	83.448	100	0,0	27,5	22,9	23,8	24,3	0,7	0,9
Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare	19.945	100	0,0	26,9	22,3	22,7	21,7	3,4	3,0
S n tate și asistență socială	65788	100	0,0	22,4	20,1	20,1	14,4	12,4	10,4
Servicii	15.578	100	0,0	35,6	29,0	29,0	6,4	0,0	0,0

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2018.

2.1.2. Ciclul II – studii universitare de master

În ultimii ani universitari s-au generalizat programele de studii universitare de master (Bologna – ciclul II) la nivelul întregului sistem de învățământ superior. În anul universitar 2017/2018, ciclul de studii universitare de master a cuprins 106,358 de mii de studenți, în creștere (cu 2531 de persoane) față de anul anterior. Pentru programul de master, există unele grupe de specializări suprasolicitate, iar altele mai puțin căutate de studenți.

Tabel 10. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de masterat

An universitar	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Număr studenți înscriși în învățământul superior	541.653	535.218	531.586	538.871
Număr studenți înscriși la studii universitare de master	107.092	104.739	103.827	106.358

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2018

În Efective de studenți înscriși la studii universitare de master, pe forme de proprietate

Aproape 90% dintre studenții înscriși la studiile universitare de master sunt incluși în învățământul de stat și numai 10% dintre aceștia în învățământul particular.

Tabel 11. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de master, pe forme de proprietate

Forme de proprietate	Număr				Pondere (%)			
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	100,0	100,0	100,0	100
De stat	95.860	94.129	92.838	95.436	89,5	89,9	89,4	89,7
Particular	11.232	10.610	10.989	10.922	10,5	10,1	10,6	10,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2018.

2.1.3. Ciclul III – studii universitare de doctorat și alte programe postuniversitare

La nivelul anului universitar 2017/2018, peste 19 mii de persoane erau înscrise la programe de studii universitare de doctorat și un număr foarte redus la programe postdoctorale de cercetare avansată.

În anul universitar 2017/2018, un număr de **19753 de persoane** erau înscrise la studii universitare de doctorat, în creștere cu 610 persoane față de anul precedent. 99% din totalul de doctoranzi erau în învățământul de stat și numai 1% în învățământul particular. Creșterea numărului de doctoranzi s-a înregistrat atât în învățământul de stat, cât și în cel particular. Numărul persoanelor care urmau programe postdoctorale a continuat să scadă, ajungând la 3.

Tabel 12. Evoluția numărului cursanților înscriși la studii universitare de doctorat și la alte programe postdoctorale, pe forme de proprietate

	Număr cursanți		
	Total	Studii universitare de doctorat	Programe postdoctorale
2014/2015			
Total	19.315	18.777	538
De stat	19.051	18.513	538
Particular	264	264	0
2015/2016			
Total	17.252	17.156	96
De stat	17.067	16.971	96
Particular	185	185	0
2016/2017			
Total	19154	19143	11
De stat	18.885	18.874	11
Particular	269	269	0
2017/2018			
Total	19.756	19.753	3
De stat	19.566	19.563	3
Particular	190	190	0

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2018.

2.2. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentul studenților de o anumită vârstă cuprinși în învățământul universitar, din totalul populației rezidente din România de aceeași vârstă. La nivelul anului universitar 2017/2018, ratele specifice de cuprindere pe vârste au înregistrat valori destul de apropiate de cele din anul precedent.

Analiza distribuției pe vârste a studenților cuprinși în învățământul universitar de licență evidențiază scăderi ale efectivelor în cazul tuturor vârstelor, în intervalul 2011-2016.

La nivelul anului universitar 2015/2016, s-au înregistrat creșteri față de anul precedent la nivelul a două grupe de vârstă, 18 ani și 19 ani, ca urmare a faptului că în acest an a intrat în sistemul de învățământ superior generația de copii care a avut debutul școlar în 2003/2004, concomitent la 6 și la 7 ani, pe fondul modificărilor legislative specifice.

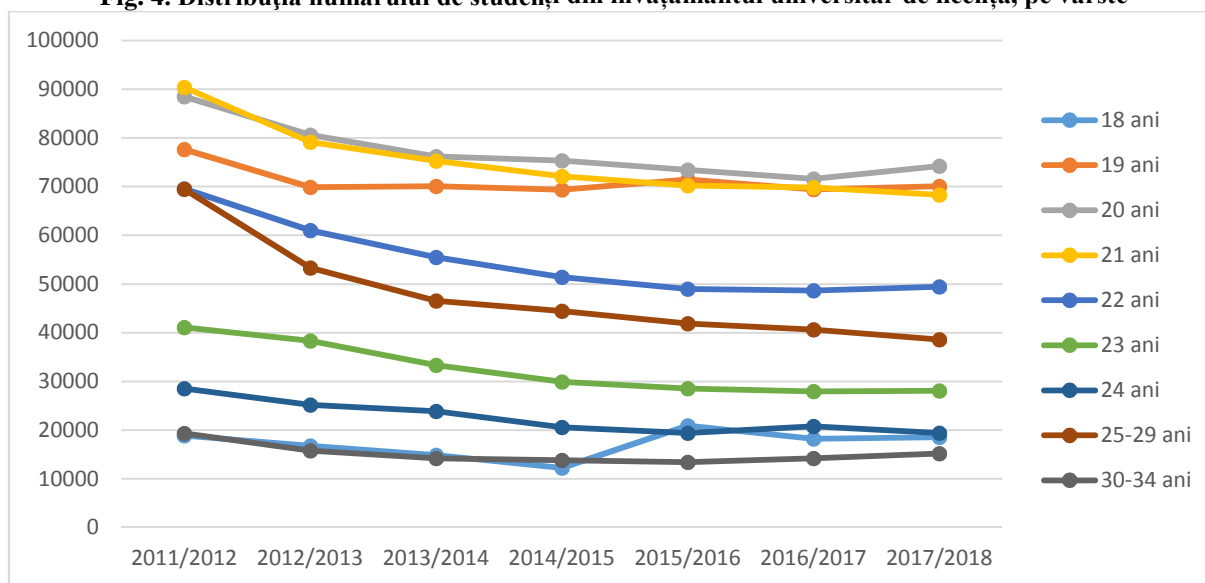
La nivelul anului 2017/2018, față de anul precedent, se înregistrează scăderi de efective la nivelul grupelor de vârstă de 21, 24 și 25-29 de ani, iar la celelalte grupe se înregistrează uoare creșteri.

Tabel 13. Evoluția numărului de studenți participanți la învățământul universitar de licență, pe vârste

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
18 ani	18.882	16.730	14.858	12.218	20.880	18.218	18.533
19 ani	77.622	69.860	70.073	69.381	71.460	69.399	70.111
20 ani	88.495	80.599	76.235	75.320	73.464	71.630	74.253
21 ani	90.401	79.163	75.299	72.113	70.218	69.857	68.300
22 ani	69.593	60.986	55.458	51.440	48.986	48.647	49.463
23 ani	41.083	38.348	33.357	29.921	28.529	27.948	28.079
24 ani	28.505	25.147	23.842	20.556	19.360	20.766	19.423
25-29 ani	69.497	53.325	46.568	44.420	41.857	40.640	38.569
30-34 ani	19.350	15.808	14.192	13.803	13.425	14.201	15.182

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Fig. 4. Distribuția numărului de studenți din învățământul universitar de licență, pe vârste

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentajul studenților de o anumită vârstă cuprinși în învățământul universitar, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte. Ratele specifice de cuprindere indică o participare la învățământul universitar, cu fluctuații semnificative în funcție de grupele de vârstă.

Datele indică faptul că cele mai mari rate specifice de cuprindere se înregistrează la vârstele teoretice ale învățământului universitar (19, 20 și 21 de ani).

La nivel general, ponderea redusă a ratei specifice la nivelul populației de 18 ani evidențiază, cel mai probabil, tendința de amânare a înmatriculării la un program de studii universitare de licență, imediat după absolvirea liceului. Una dintre cauze este reprezentată de rata relativ scăzută de promovare a examenului de bacalaureat, fapt care a determinat întârzierea cu cel puțin un an a accesului la învățământul universitar, al celor nepromovați.

De asemenea, trebuie remarcat reducerea constantă a ratei specifice de cuprindere a studenților din grupele de vârstă de peste 24 de ani, care subliniază nevoia asumării unor politici specifice pentru atragerea în învățământul superior a categoriilor non-tradiționale la acest nivel de studii.

Tabel 14. Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste în învățământul universitar de licență (%)

		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
18 ani	Total	8,5	7,5	6,7	5,7	9,8	8,5	8,6
	Feminin	10,3	9,0	8,0	6,7	11,7	10,6	10,7
	Masculin	6,9	6,0	5,5	4,8	8,0	6,4	6,6
19 ani	Total	34,6	31,6	31,6	31,6	33,5	32,8	32,8
	Feminin	42,1	37,4	37,4	37,2	38,8	37,9	38,3
	Masculin	27,6	26,1	26,2	26,1	28,5	27,9	27,6
20 ani	Total	38,6	35,9	34,8	34,2	33,6	34,1	35,6
	Feminin	45,4	42,3	41,1	39,8	39,1	39,1	41,2
	Masculin	32,4	29,9	28,9	28,9	28,4	29,2	30,3
21 ani	Total	34,6	33,1	33,9	33,1	32,2	32,5	33,2
	Feminin	39,4	38,3	39,8	39,2	37,1	38,3	37,9

	Masculin	30,0	28,3	28,4	27,5	27,4	27,0	28,6
22 ani	Total	24,2	22,6	23,4	23,3	22,7	22,7	23,5
	Feminin	24,7	23,5	24,5	24,1	23,9	23,1	24,5
	Masculin	23,8	21,9	22,3	22,5	21,7	22,2	22,6
23 ani	Total	14,1	13,3	12,5	12,7	13,1	13,2	13,4
	Feminin	13,9	13,1	12,5	13,1	13,1	13,1	13,2
	Masculin	14,2	13,5	12,4	12,3	13,0	13,3	13,5
24 ani	Total	9,8	8,7	8,3	7,7	8,3	9,7	9,4
	Feminin	10,0	8,6	8,2	7,5	8,6	10,0	9,7
	Masculin	9,6	8,8	8,4	7,9	8,1	9,4	9,1
25-29 ani	Total	5,3	4,0	3,4	3,2	3,0	3,1	3,1
	Feminin	5,3	3,9	3,1	2,9	2,8	2,8	2,9
	Masculin	5,4	4,2	3,7	3,4	3,2	3,3	3,2
30-34 ani	Total	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2
	Feminin	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
	Masculin	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018. Datele pentru întreaga perioadă au fost recalculate pe baza datelor INS privind populația școlară pe niveluri, raportate la situația demografică a persoanelor rezidente la data de 1 iulie a fiecărui an.

2.3. Rata brută de cuprindere

Rata brută de cuprindere reprezintă numărul total al studenților din țară cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, raportat la totalul populației rezidente din România la data de 1 iulie, din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior (19-23 de ani). Acest indicator măsoară accesul la învățământul superior. La nivelul anului universitar 2017/2018, rata brută de cuprindere în învățământul superior a fost de 36%.

După scări treptate, rata brută de cuprindere în acest nivel de studii a crescut ușor în ultimii doi ani universitari.

În analiza ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență, diferența de gen este semnificativă și indică un decalaj de aproximativ 7 p.p. în favoarea populației feminine.

Tabel 15. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență (%)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Total	40,4	35,8	35,3	35,0	35,8	35,9	36,0
Feminin	44,6	39,5	39,2	38,9	39,8	39,8	39,9
Masculin	36,4	32,4	31,7	31,4	32,1	32,3	33,1

Obs.: Indicatorul a fost calculat prin raportarea numărului de studenți din țară (fără studenții străini) la populația din grupa de vârstă 19-23 de ani.

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

3. Rezultate ale învățării în învățământul superior

3.1. Rezultate ale studenților din învățământul universitar de licență

Din totalul de 405,6 mii de studenți înscriși la începutul anului 2016/2017 în învățământul universitar de licență, în evidențele de sfârșit de an s-au registrat 367,9 mii (90,7%). Dintre acestea, au promovat 344,5 mii (84,9%), o pondere de 5,8% fiind declarați repetenți și/sau cu situația neîncheiată. Cea mai ridicată rată de promovare a fost înregistrată în cadrul învățământului cu frecvență, respectiv în învățământul particular.

Un indicator semnificativ este reprezentat de diferențele dintre intrări și ieșiri (diferența procentual dintre efectivele de la început și cele de la sfârșit de an universitar), care reprezintă 9,3% în 2016/2017 și are valori similare în învățământul de stat și în cel particular.

Tabel 16. Situația școlară a studenților din învățământul universitar de licență, pe forme de studii

	În evidență la:		Nr.		Pondere (%) (față de nr. studenților la început de an universitar)		
	Început de an	Sfârșit de an	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Pierderi pe parcurs
2014/2015							
Număr studenți	411.229	376.240	349.206	27.034	84,9	6,6	8,5
înv țământ cu frecvență	367.376	336.949	314.648	22.301	85,6	6,1	8,3
înv țământ seral	144	134	105	29	72,9	20,1	6,9
înv țământ cu frecvență redus	17.113	15.817	13.434	2.383	78,5	13,9	7,6
înv țământ la distanță	26.596	23.340	21.019	2.321	79,0	8,7	12,2
De stat	345.336	315.152	294.657	20.495	85,3	5,9	8,7
Particular	65.893	61.088	54.549	6.539	82,8	9,9	7,3
2015/2016							
Număr studenți	410.697	374.800	347.396	27.404	84,6	6,7	8,7
înv țământ cu frecvență	370.939	339.949	316.294	23.655	85,3	6,4	8,4
înv țământ seral	26	18	1	17	3,8	65,4	30,8
înv țământ cu frecvență redus	15.644	13.760	12.236	1.524	78,2	9,7	12,0
înv țământ la distanță	24.088	21.073	18.865	2.208	78,3	9,2	12,5
De stat	35.1450	319.330	298.017	21.313	84,8	6,1	9,1
Particular	59.247	55.470	49.379	6.091	83,3	10,3	6,4
2016/2017							
Număr studenți	405.638	367.881	344.482	23.399	84,9	5,8	9,3
înv țământ cu frecvență	366.843	334.738	314.251	20.487	85,7	5,6	8,8
înv țământ seral	15.297	12.867	11.660	1.207	76,2	7,9	15,9
înv țământ cu frecvență redus	23498	20276	18571	1.705	79,0	7,3	13,7
înv țământ la distanță	350.149	317.510	297.856	19.654	85,1	5,6	9,3
De stat	55.489	50.371	46.626	3.745	84,0	6,7	9,2
Particular	405.638	367.881	344.482	23.399	84,9	5,8	9,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2018.

Analiza pe grupe de specializări a distribuției studenților promovați evidențiază faptul că pierderile cele mai mari (prin repetenție, situație neîncheiată sau abandon pe parcurs) s-au înregistrat în grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* (promovați 79,5%), iar cele mai reduse în grupele *S n tate și asistență socială* (94,8%), *Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare* (promovați 87,4%) *Științele educației* (promovați 87,3%) și *Servicii* (promovați 86%).

Tabel 17. Distribuția studenților din învățământul universitar de licență promovați la sfârșit de an, pe grupe de specializări (%)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Total	84,9	84,6	84,9
Științele educației	91,6	91,5	87,3
Arte și științe umaniste	86,8	83,6	84,0
Științe sociale, jurnalism și informații	85,5	81,4	82,4
Afaceri, administrație și drept	83,1	83,7	84,0
Științe naturale, matematică și statistică	84,9	83,9	84,8
Tehnologiile informației și comunicațiilor	83,6	82,6	82,3
Inginerie, prelucrare și construcții	78,2	78,7	79,5
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	89,4	87,7	87,4
Sănătate și asistență socială	93,1	94,1	94,8
Servicii	89,1	88,8	86,0

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2018.

3.2. Absolvenți ai învățământului superior

Numărul de **absolvenți** face referire la persoanele care au finalizat un ciclu de învățământ (licență, masterat, doctorat sau cursuri postuniversitare), cu sau fără a obține o diplomă.

Începând cu anul universitar 2014/2015, statisticile naționale utilizează, pentru anumite serii de date, numai indicatorul **“absolvenți cu succes”** pentru categoria de absolvenți care, după finalizarea ciclului de învățământ superior, au obținut o diplomă (de exemplu, diplomă de licență, diplomă de master, diplomă de doctorat). Ca urmare, o parte dintre datele privind numărul total de absolvenți ai învățământului superior nu pot fi comparate cu anii anteriori.

La nivelul ultimilor trei ani universitari pentru care se pot face comparații, mai multe fete decât băieții finalizează cu succes învățământul superior, la toate programele de studii, cu excepția programelor postuniversitare (doar la nivelul anului universitar 2015/2016). Cele mai mari diferențe pe sexe se înregistrează în rândul absolvenților de master, peste 21 p.p. în favoarea populației feminine.

Tabel 18. Absolvenți cu succes ai învățământului superior, pe programe de studii

	2014/2015					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	133.478	77.828	55.650	100,0	58,3	41,7
Licență	85.028	49.054	35.974	100,0	57,7	42,3
Master (Bologna)	39.455	23.783	15.672	100,0	60,3	39,7
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	3.992	2.082	1.910	100,0	52,2	47,8
Programe postuniversitare	5.003	2.909	2.094	100,0	58,1	41,9
	2015/2016					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	121.788	71.306	50.482	100	58,5	41,5
Licență	80.815	47.050	33.765	100	58,2	41,8
Master (Bologna)	35.990	21.879	14.111	100	60,8	39,2
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	2.260	1.238	1.022	100	54,8	45,2
Programe postuniversitare	2.723	1.139	1.584	100	41,8	58,2

	2016/2017					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	121.250	71.721	49.529	100	59,2	40,8
Licență	80.035	46.515	33.520	100	58,1	41,9
Master (Bologna)	35.802	21.955	13.847	100	61,3	38,7
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1.888	1.027	861	100	54,4	45,6
Programe postuniversitare	3.525	2.224	1.301	100	63,1	36,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2018.

Absolvenți ai învățământului universitar de licență

Analiza numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență de la nivelul ultimilor ani evidențiază o tendință generală de scădere a efectivelor. În mod evident, această scădere influențează piața muncii în mod direct și pe termen lung.

Tabel 19. Evoluția numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență

	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Total	86.636	82.354	82.098
Feminin	50.410	48.034	47.703
Masculin	36.226	34.320	34.395
De Stat	69.054	67.826	69.052
Particular	17.582	14.528	13.046

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2018.

În anul universitar 2016/2017, s-au prezentat la examenul de licență 82,9 mii de studenți, cu 0,6 mii mai puțini față de anul precedent (83,5 mii); dintre aceștia 72,6 mii au fost din seria curentă. Ponderile studenților reușiți ("absolvenți cu succes"), respectiv respinși la examen sunt relativ constante la nivelul ultimilor doi ani.

Tabel 20. Distribuția rezultatelor la examenul de licență, pe forme de proprietate

	2014/2015					
	Nr. prezenți la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezenți la examen	% reușiți	% respinși
	Total prezenți					
Total	87.930	85.028	2.902	100,0	96,7	3,3
De stat	70.156	68.124	2.032	100,0	97,1	2,9
Particular	17.774	16.904	870	100,0	95,1	4,9
	Prezenți din seria curentă					
Total	76.123	74.990	1.133	100,0	98,5	1,5
De Stat	61.811	60.984	827	100,0	98,7	1,3
Particular	14.312	14.006	306	100,0	97,9	2,1

	2015/2016					
	Nr. prezenți la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezenți la examen	% reușiți	% respinși
	Total prezenți					
Total	83.512	80.815	2.697	100,0	96,8	3,2

De stat	68.666	66.512	2.154	100,0	96,9	3,1
Particular	14.846	14.303	543	100,0	96,3	3,7
Prezentați din seria curentă						
Total	72.228	70.845	1.383	100,0	98,1	2,0
De Stat	60.427	59.223	1.204	100,0	98,0	2,0
Particular	11.801	11.622	179	100,0	98,5	1,5
2016/2017						
	Nr. prezentați la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezentați la examen	% reușiți	% respinși
Total prezentați						
Total	82.987	80.035	2.952	100,0	96,4	3,6
De stat	69.301	67.026	2.275	100,0	96,7	3,3
Particular	13.686	13.009	677	100,0	95,1	4,9
Prezentați din seria curentă						
Total	72.609	71.192	1.417	100,0	98,0	2,0
De Stat	61.601	60.391	1.210	100,0	98,0	2,0
Particular	11.008	10.801	207	100,0	98,1	1,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2018.

Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de master

La nivelul anului 2016/2017, a fost înregistrat un număr de 35.802 absolvenți cu succes ai studiilor universitare de master, 87,5% dintre aceștia provenind din învățământul superior de stat.

Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de doctorat

Un număr de 1.888 de persoane au obținut titlul de doctor în științe, în anul 2016/2017, aproape toți doctoranzii (1870 de persoane) fiind în instituții de învățământ superior de stat (doar 3 instituții particulare acreditate organizează studii universitare de doctorat).

Absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare

În anul 2016/2017, s-au înregistrat 3.525 de absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare, doar 183 (5,2%) provenind din învățământul superior particular.

Distribuția absolvenților cu succes pe grupe de specializări

Compararea distribuției pe grupe de specializări a absolvenților cu succes a studiilor universitare de licență, de master, de studii doctorale și respectiv de programe postuniversitare evidențiază anumite diferențe. Astfel, distribuția absolvenților cu succes a programelor de licență pe grupe de specializări este relativ asemănătoare cu cea a absolvenților de master. Absolvenții de programe de doctorat și de programe postuniversitare înregistrează alte distribuții.

La nivelul studiilor universitare de licență se evidențiază următoarele aspecte:

- cele mai mari ponderi de absolvenți se înregistrează la nivelul grupelor de specializare din domeniile *Afaceri, administrație și drept și Inginerie, prelucrare și construcții*;

- cele mai mici valori se înregistrează la nivelul grupelor de specializare din domeniile *Științele educației, Servicii, Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare*, urmate îndeaproape de *Științe naturale, matematică și statistică* și *Tehnologiile informației și comunicațiilor*.

În cazul absolvenților programelor de master, se evidențiază ponderi mari la nivelul grupei de specializare din domeniul *Afaceri, administrație și drept* (32-33%), urmat de *Inginerie, prelucrare și construcții* (18-20%).

Pentru absolvenții de studii doctorale și postdoctorale, se evidențiază ponderi mai mari în rândul grupelor de specializare din domeniile: *Inginerie, prelucrare și construcții* (18-22%), *Sănătate și asistență socială* (16-19%), *Arte și științe umaniste* (15-22%).

În rândul absolvenților de programe postuniversitare se remarca ponderi mari la grupa *Sănătate și asistență socială* (maxim de 56% în 2014/2015), *Servicii* (50% în 2015/2016) și *Științele educației* (minim 14% în 2014/2015, maxim de 35% în 2016/2017).

Tabel 21. Distribuția (%) absolvenților cu succes din învățământul universitar de licență, master, doctoral* și postuniversitar, pe grupe de specializări

	2014/2015				2015/2016				2016/2017			
	licență	master	doctorat*	postuniversitar	licență	master	doctorat*	postuniversitar	Licență**	master	doctorat*	postuniversitar
Total (nr.)	86636	39455	3992	5003	82354	35990	2260	2723	80035	35802	1888	3525
Total (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Științele educației	3,6	2,6	0,9	14,2	4,1	3,6	1,4	16,4	**	4,1	2,4	35,3
Arte și științe umaniste	9,1	10,3	14,8	2,4	9,4	10,5	22,5	4,8	**	9,8	18,9	1,9
Științe sociale, jurnalism și informații	9,0	11,0	9,0	3,5	9,2	10,5	10,1	8,2	**	10,4	10,9	4,6
Afaceri, administrație și drept	30,6	32,7	11,2	3,3	26,8	33,2	7,8	7,1	**	32,2	11,6	9,9
Științe naturale, matematică și statistic	5,3	6,8	8,5	3,6	5,2	6,6	10,5	5,4	**	6,3	8,3	5,8
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	5,8	5,3	2,6	1,8	5,4	4,4	2,3	0,8	**	5,1	2,0	0,3
Inginerie, prelucrare și construcții	16,9	18,8	22,7	3,0	17,5	20,0	18,5	5,2	**	19,8	18,4	4,4
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4,3	3,4	8,2	0,0	4,5	3,5	5,9	0,0	**	3,9	4,9	0,0
Sănătate și asistență socială	11,6	2,4	19,4	56,1	13,7	2,4	16,4	2,0	**	3,1	18,8	31,2
Servicii	3,8	6,6	2,7	12,1	4,2	5,4	4,5	50,1	**	5,2	3,8	6,6

* Inklusiv studii postdoctorale.

** Pentru anul universitar 2016/2017, datele INS nu sunt defalcate și după grupe de specializări.

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2018.

4. Resurse umane în învățământul superior

4.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul superior

În anul universitar 2017/2018, numărul total al angajaților din învățământul superior a fost de aproximativ 50 de mii de persoane, în creștere ușoară față de anul anterior. Personalul didactic academic reprezintă aproape 53% din angajații din învățământul superior românesc.

În anul universitar 2017/2018 s-a înregistrat o ușoară creștere a efectivelor de angajați, comparativ cu anul anterior, ajungându-se la valoarea de **50 de mii de persoane**. Creșterea a fost înregistrată la categoriile de personal administrativ și personal de întreținere și operațional.

Tabel 22. Structura personalului angajat în învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	Diferența între ultimii doi ani (%)
Număr de persoane								
Total personal, din care:	51.419	49.706	50.807	50.272	49.692	49.732	49995	0,5
Personal didactic	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	1,3
Personal didactic auxiliar	9.643	9.541	9.626	9.986	9.566	9.259	8.762	5,4
Personal administrativ	5.532	5.432	5.705	5.445	6.076	6.389	6.922	8,3
Personal întreținere și operațional	7.879	7.178	7.265	7.069	7.101	7.466	8.045	7,8

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Ponderea personalului didactic academic din totalul angajaților din învățământul superior are valori de 52,5% (26,3 mii de persoane), în ușoară scădere față de anul universitar anterior.

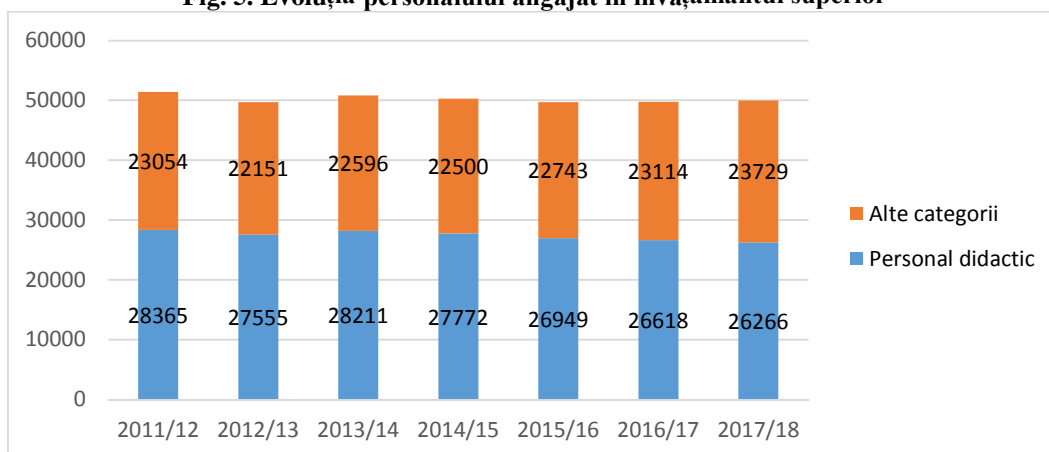
Pe forme de proprietate, se constată menținerea relativ constantă a efectivelor de personal didactic în învățământul de stat în ultimii ani, concomitent cu reduceri semnificative la nivelul învățământului particular.

Tabel 23. Evoluția personalului didactic din învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Total personal angajat	51.419	49.706	50.807	50.272	49.692	49.732	49.995
Total personal didactic, din care:	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266
proprietate de stat	24.372	23.805	24.342	24.467	23.978	23.776	23.566
proprietate particulară	3.993	3.750	3.869	3.305	2.971	2.842	2.700
% personal didactic	55,2	55,4	55,5	55,2	54,2	53,5	52,5

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Fig. 5. Evoluția personalului angajat în învățământul superior

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Marea majoritate a personalului didactic angajat în învățământul superior se regăsește în cel de stat, indiferent de categoria de personal (didactic, didactic auxiliar, administrativ, respectiv de întreținere și operațional).

Tabel 24. Distribuția personalului angajat în învățământul superior după forma de proprietate și structura personalului în anul universitar 2017/2018 (%)

	Învățământ de stat (%)	Învățământ particular (%)	Total (%)
Personal didactic	89,7	10,3	100
Personal didactic auxiliar	93,9	6,1	100
Personal administrativ	87,3	12,7	100
Personal întreținere și operațional	90,0	10,0	100

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2018.

4.2. Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior

În anul universitar 2017/2018, activitatea didactică din învățământul superior a fost asigurată de 26,3 mii de cadre didactice.

Structura corpului profesoral academic pe funcții didactice este relevantă, deoarece indică evoluția resurselor umane angajate în sistemul de învățământ superior, în funcție de progresul acestora în carieră. Datorită condițiilor specifice impuse de legislație pentru ocuparea diferitelor funcții didactice, aceste date pot fi interpretate drept o măsură a evoluției calității resurselor umane aflate în sistem, precum și a capacității sistemului de a atrage tineri interesați de activitatea din mediul universitar.

În perioada 2014-2017, datele evidențiază faptul că structura pe funcții didactice a personalului angajat în instituțiile de învățământ superior este una echilibrată, dinamica acesteia fiind cea tradițională, respectiv a progresului ierarhic bazat pe vechimea în funcție.

Tabel 25. Evoluția numărului cadrelor didactice pe funcții didactice*

		Total	Profesor	Conferențiar	Lector / Șef de lucrări	Asistent	Preparator
2014/2015	Total personal didactic	28.876	5.081	5.876	10.628	6.895	396
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.947	4.071	5.299	8.258	4.923	396
	Personal didactic asociat	5.929	1.010	577	2.370	1.972	0
2015/2016	Total personal didactic	30.974	5.344	5.971	12.033	7.554	75
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.323	4.240	5.380	8.317	4.314	72
	Personal didactic asociat	8.651	1.104	591	3.716	3.240	3
2016/2017	Total personal didactic	32.043	5.527	6.663	12.480	7.368	5
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.985	4.495	6.066	9.236	4.183	5

	Personal didactic asociat	8.058	1.032	597	3.244	3185	0
2017/2018	Total personal didactic	28.043	4.801	6.070	11.153	6.019	0
	Personal didactic titular, cu funcia de baz în universitate	21.982	4.090	5.651	8.606	3.635	0
	Personal didactic asociat	6.061	711	419	2.547	2.384	0

Sursa: Ministerul Educației Naționale.

* Datele sunt culese în luna ianuarie a fiecărui an universitar.

4.3. Ponderea personalului didactic feminin

În proporții aproximativ egale, femeile și bărbații ocupă posturi de cadre didactice în învățământul superior. Diferențe semnificative pot fi identificate în raport cu domeniile de studii și cu funcțiile didactice.

În intervalul 2011-2016, ponderea personalului didactic feminin a crescut, uor, de la un an universitar la altul, ajungându-se la paritate în anul 2015/2016. În anul universitar 2017/2018, valoarea acestui indicator a fost de 51,3%, fiind al doilea an în care ponderea personalului didactic feminin a depășit-o pe a personalului didactic masculin.

Tabel 26. Ponderea personalului didactic în învățământul superior, pe sexe

% personal didactic	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Feminin	48,7	48,5	48,6	49,4	50,0	50,8	51,3
Masculin	51,3	51,5	51,4	50,6	50,0	49,2	48,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

4.4. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic

În anul universitar 2017/2018, unui cadru didactic îi reveneau 15,5 studenți. Valoarea indicatorului este mai redusă în învățământul de stat și mai mare în învățământul particular.

În intervalul 2011-2014, valoarea raportului dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice a scăzut, atât per total, de la 19 la **14,8 studenți/cadru didactic**, cât și pe forme de proprietate. Începând din anul universitar 2015/2016, a început să crească, ajungând la 15,5 în 2017/2018.

În învățământul de stat, valoarea raportului a scăzut de la 16,4 studenți/cadru didactic în 2011/2012 la 14,9 studenți/cadru didactic în 2017/2018.

În învățământul particular evoluția a fost diferită, înregistrând scăderi accentuate de la o medie de 35 studenți/cadru didactic în 2011/2012, la valori de aproximativ 20 de studenți/cadru didactic în ultimii ani.

Tabel 27. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul superior

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Total	19,0	16,9	15,4	14,8	15,2	15,3	15,5
- înv. țământ de stat	16,4	15,3	14,5	14,1	14,7	14,7	14,9
- înv. țământ particular	35,2	26,6	20,5	19,9	19,9	20,6	20,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2018.

Tendința de reducere a valorii indicatorului din ultimii ani este determinată, în mod direct, de scăderea semnificativă a efectivelor de studenți, concomitent cu reducerea numărului de cadre didactice universitare (în 2011/2012: 539.852 de studenți în învățământul universitar de licență și 28.365 de cadre didactice; în 2017/2018: 408.179 de studenți în învățământul superior de licență și 26.266 de cadre didactice).

Din perspectiva asigurării calității în învățământul superior, evoluția indicatorului poate fi apreciată drept una pozitivă. Astfel, alocarea resurselor umane din instituțiile de învățământ superior, în funcție de nevoile beneficiarilor direcți (studenții), poate fi considerată una adecvată. Cu toate acestea, indicatorul trebuie analizat cu rezerva că se calculează doar numărul de persoane cu activitate didactică angajate în învățământul superior, nu normele didactice (în realitate, sunt multiple situații în care personalul didactic angajat acoperă mai mult de o normă, instituțiile de învățământ superior apelând, de asemenea, și la colaboratori externi).

CAPITOLUL II. Acțiuni relevante și rezultate obținute în anul universitar 2017-2018

1. Asigurarea cadrului normativ pentru funcționarea optimă a sistemului de învățământ superior

În anul universitar 2017-2018, în vederea bunei funcționări a sistemului de învățământ superior, a fost completat cadrul normativ cu o serie de hotărâri de guvern și ordine de ministru, reglementări care au asigurat stabilitatea și predictibilitatea organizării și funcționării sistemului de învățământ superior.

Prin OUG nr. 48/2018 și OMEN nr. 3329/2018, s-a stabilit cuantumul burselor pentru studenții doctoranzi înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență în instituțiile de învățământ superior de stat. A crescut cuantumul burselor studențești, precum și cuantumul burselor pentru studenții doctoranzi.

Prin OUG nr. 48/2018, s-a creat cadrul legal care să permită atragerea de studenți străini la studii în România, prin acordarea de burse de cercetare universitară, în conformitate cu metodologiile proprii. Printre beneficiile urmărite se numără: pregătirea eficientă a studenților pentru viața și activitatea profesională într-un mediu economic dinamic; creșterea reputației internaționale și a vizibilității instituțiilor de învățământ superior (ÎÎS); crearea de parteneriate strategice cu universități renumite la nivel internațional; diversificarea surselor de finanțare atrase de universitățile care au conturat strategii de internaționalizare; atragerea de noi parteneri din mediul economic, ca urmare a deschiderii internaționale a universităților.

Sunt de remarcat inițiativele universităților UMF Tg. Mureș, SNSPA, Universitatea Transilvania din Brașov și USAMV din București, care au oferit burse tinerilor din zonele Pacificului de Sud și Caraibelor pentru susținerea candidaturii României la o poziție în Consiliul de Securitate ONU.

Prin OMEN nr. 4174/2018, s-a creat cadrul legal care să permită acreditarea programelor de studii aferente anului pregătitor de limba română pentru studenții străini. Astfel, începând cu anul universitar 2018 - 2019, anul pregătitor de limba română, destinat candidaților care doresc să se înscrie la programe de studii în limba română în învățământul universitar sau postuniversitar, se organizează și funcționează în instituțiile de învățământ superior acreditate, în urma evaluării de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS). MEN a aprobat, în urma evaluărilor ARACIS și a validărilor din Consiliul general al ARACIS, o listă de 27 de instituții de învățământ superior în care se organizează și funcționează anul pregătitor de limbă română.

Prin OMEN nr. 3111/2018 s-a modificat anexa la OMECTS nr. 5052/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind alocarea de fonduri de la bugetul de stat instituțiilor de învățământ superior de stat pentru organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare - științifice, tehnice, cultural-artistice și sportive naționale, precum și a celor pentru studenții capabili de performanțe. Spre deosebire de actul normativ anterior, banii sunt alocați la începutul anului financiar, iar justificarea acestora se face în baza unui raport depus la finele anului financiar. Este prevăzut explicit faptul că pot beneficia de astfel de fonduri studenții români, studenții străini, în premieră, elevii din clasele terminale ale liceului (clasa a XI-a și a XII-a).

Prin OMEN nr. 3514/2018 a fost înființat Fondul pentru Situații Speciale (FSS) care poate fi utilizat de către instituțiile de învățământ pentru organizarea/desfășurarea unor activități și finanțarea unor situații speciale care contribuie la atingerea obiectivelor prevăzute în cadrul Strategiei Naționale

pentru Învățământ Terțiar 2015 – 2020, precum și pentru asigurarea resurselor necesare susținerii activităților extracurriculare ale studenților. Astfel, se urmărește susținerea acțiunilor desfășurate de instituțiile de învățământ superior pentru dezvoltarea internaționalizării și implicarea universităților în acțiuni cu participarea studenților sau pentru studenți, menite să contribuie la creșterea calității și prestigiului învățământului superior din România. Anual, din suma alocată din bugetul național pentru finanțarea instituțiilor universitare, se constituie un fond distinct pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare. Cuantumul procentual al FSS se stabilește prin metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România.

Prin OG nr. 9/2018 s-a operaționalizat masteratul didactic. Absolvenții ciclurilor de studii universitare de licență și masterat didactic pot ocupa posturi didactice în învățământul preuniversitar de orice nivel. Absolvenții cursurilor vor beneficia de 120 de credite de studii transferabile. De asemenea, acest act normativ îmbunătățește modalitățile privind evoluția în cariera universitară. Se introduce posibilitatea promovării personalului didactic din învățământul superior prin examen de promovare, în limita posturilor didactice vacante aprobate de senatul instituției de învățământ superior. Totodată, în vederea corectării unor prevederi, pentru a elimina blocajele și neconcordanțele, MEN a lansat în dezbatere publică amendamentele la metodologia de ocupare prin concurs a locurilor vacante în învățământul superior. Acestea corespund solicitărilor din rezoluțiile Consiliului Național al Rectorilor.

A fost adoptată Metodologia-cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică. S-a dorit astfel, flexibilizarea cadrului legal de acces al candidaților la modulele de formare psihopedagogică de nivel II, prin eliminarea obligativității ca studiile de master să fie în același domeniu cu cele de licență.

Prin OMEN nr. 3353/2018, s-a reglementat aprobarea de noi domenii de doctorat în colile doctorale acreditate din România. Din cele 23 de solicitări pentru domenii noi de doctorat înaintate de 12 universități, 14 domenii au fost aprobate, 1 domeniu a fost respins și 8 domenii au fost amânate. A fost adoptată OMEN nr. 5110/2018 privind aprobarea standardelor naționale de evaluare a dosarelor de acordare a titlului de doctor. Această reglementare este o premieră în legislația din domeniul învățământului superior din România, oferind un sistem standardizat de asigurare a calității în privința acordării titlurilor de doctor. Acest act normativ reglementează, în premieră, standardele naționale de evaluare a dosarelor de acordare a titlului de doctor, ceea ce conduce la creșterea calității învățământului universitar românesc și fundamentarea unor repere clare pentru sistemele de evaluare la nivelul ciclului de studii universitare de doctorat. În acest mod, este asigurat trasabilitatea ciclului de pregătire al studenților doctoranzi, în vederea obținerii titlului universitar de doctor.

Prin OMEN nr. 3194/2018, au scăzut tarifele de verificare a dosarelor pentru validarea, înregistrarea și înscrierea unui program universitar de studii de licență/master/ studii postuniversitare în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS).

Prin Legea nr. 95/2018, s-au aprobat *Normele metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevii și studenții*, aducându-se precizări clare referitoare la condițiile de transport pentru elevii și studenții. Astfel, toți studenții înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență (licență, master, doctorat) în cadrul instituțiilor acreditate de stat, indiferent de vârstă, călătoresc gratis cu trenul. Studenții români și străini înmatriculați la zi - licență, master, doctorat - în instituțiile de învățământ superior acreditate din România beneficiază de gratuitate la transportul

feroviar intern la toate categoriile de trenuri, clasa a II-a, în tot cursul anului calendaristic, indiferent de distanță sau rut .

A fost aprobat Ordinul de ministru nr. 3714/12.05.2018 - Regulamentul privind organizarea, funcționarea și operaționalizarea Registrului Matricol al Universităților din România (RMUR) - care reglementează administrarea și procesarea de către UEFISCDI a bazei de date cuprinzând studenții de la toate ciclurile universitare (licență, master, doctorat) și celelalte forme de studii, raportate de către instituțiile de învățământ superior de stat, particulare acreditate și autorizate să funcționeze provizoriu. Se urmărește operaționalizarea coordonării științifice a administrării RMUR de către un consiliu desemnat de către MEN, care va fi format din reprezentanți ai MEN, Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior (CNFIS), Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS) și reprezentanți ai universităților. Astfel, au fost formulate propuneri către MEN privind reglementarea obligativității universităților de a raporta date către MEN, prin platformele RMU și Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior (ANS). În contractul instituțional este prevăzută obligativitatea raportării datelor necesare finanțării utilizând sistemele informatice pentru învățământul superior (atât platforma ANS, cât și platforma RMU).

Propunerea CNFIS privind Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară, a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2018, a fost aprobată prin OM nr. 3047/15.01.2018. Prin OM 3094/25.01.2018, s-a aprobat Metodologia de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a universităților de stat, pentru anul 2018.

2. Îmbunătățirea accesului și a participării în învățământul superior

Proiectul privind Învățământul Secundar (Romania Secondary Education Project – ROSE), în valoare totală de 200 de milioane de euro, se derulează pe o perioadă de 7 ani, în intervalul 2015 – 2022, și este finanțat integral de BIRD, în baza Legii nr. 234/2015 pentru ratificarea Acordului de Împrumut între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare BIRD, semnat la Washington la 17 aprilie 2015. Proiectul este implementat de către Ministerul Educației Naționale, prin Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă .

Componenta 2 a acestui proiect intitulată ”Intervenții la nivelul universităților și programe de vară ” susține activități proiectate să vină în întâmpinarea nevoilor studenților, pentru care probabilitatea de a abandona facultatea în primul an de studii este ridicată , cu precădere a celor aparținând unor grupuri dezavantajate.

Ca urmare, sunt finanțate trei scheme de granturi, una necompetitivă , în cadrul creia vor beneficia de granturi toate facultățile eligibile, a căror propunere de sub-proiect întrunește condițiile de calitate impuse, respectiv două scheme competitive, pentru care selecția sub-proiectelor va fi realizată în baza punctajului obținut la evaluare.

Schema de granturi necompetitive are ca scop sprijinirea universităților publice eligibile să dezvolte și să aplice programe de îmbunătățire a performanțelor academice ale studenților, de tutoriat, consiliere profesională și orientare în carieră , servicii de îndrumare și sprijin, servicii de coaching, de dezvoltare a competențelor socio – emoționale, workshop-uri în domenii specifice, precum și campanii de sensibilizare adresate studenților cu risc de abandon ridicat sau alte activități similare.

Schemele de granturi competitive sunt de două tipuri :

- programe de vară de tip punte (*summer bridge programs*), în cadrul cărora elevii de liceu pot participa la cursuri, seminarii, activități de consiliere, competiții sportive sau activități sociale și culturale etc., în campusurile universitare;
- centre de învățare, dezvoltate în scopul îmbunătățirii mecanismelor academice și sociale de sprijin pentru studenții cu risc ridicat de abandon.

În cursul anului universitar 2017-2018, au fost semnate 93 de acorduri de grant în cadrul schemelor de granturi pentru universități, în valoare totală de 58, 81 de mil. de lei: 60 de granturi în cadrul schemei de granturi necompetitive, 20 de granturi pentru programe de vară de tip punte și 13 granturi pentru centre de învățare. În perioada de referință, universitățile/facultățile beneficiare de granturi au primit tranșe în valoare totală de 16, 811 mil. de lei.

3. Asigurarea calității și creșterea competitivității universităților românești

Ministerul Educației Naționale, în colaborare cu ARACIS, implementează în perioada 2017-2020, proiectul *Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate QAFIN*. Scopul proiectului îl reprezintă realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, prin creșterea calității reglementărilor cu privire la evaluarea calității în învățământul superior și la clasificarea și ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii și prin îmbunătățirea capacității administrative a MEN și ARACIS, prin adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane, folosind mecanisme transparente de consultări publice, care asigură participarea la decizia a cetățenilor și aplicarea unor standarde de calitate europene.

În cadrul proiectului au fost elaborate:

- *Metodologia și ghidurile privind evaluarea externă a calității în învățământul superior din România*

Această metodologie vizează evaluarea programelor de studii universitare în vederea autorizării, acreditării sau evaluării periodice a programelor acreditate, evaluarea domeniilor de studii universitare de master, evaluarea colilor doctorale, precum și evaluarea externă la nivel instituțional în vederea acreditării sau evaluării periodice.

- *Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii*

Au avut loc 5 evenimente de informare și consultare publică în centre universitare, precum: București, Timișoara, Iași, Cluj-Napoca, Brașov, în vederea supunerii spre dezbateri publice a unei propuneri de *Metodologie de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii*, dar și consultări online cu reprezentanții ai tuturor actorilor implicați.

Pentru elaborarea acestor metodologii, au fost subcontractați, de către ARACIS, experți ai Bncii Mondiale și au fost selectați, printr-o procedură publică, transparentă, experți din mediul academic care au contribuit la analiza versiunilor preliminare ale celor două metodologii. Tot în cadrul acestor întâlniri, au fost elaborate două seturi de indicatori agregați/compoziți utilizați în clasificarea universităților și a ierarhizării programelor de studii. În etapa următoare, se va urmări

derularea unui proces de pilotare a metodologiilor, iar ulterior în baza concluziilor desprinse, precum și a observațiilor actorilor relevanți, vor fi elaborate versiunile finale.

Metodologia de finanțare pentru anul 2018 a menținut aplicarea, pentru tot mecanismul de finanțare suplimentar, a indicatorilor de calitate care urmăresc: evaluarea procesului didactic și a resursei umane (din punct de vedere al calității acestuia, impactului activității științifice/creației artistice și al performanței activității științifice/creației artistice); măsurile privind internaționalizarea învățământului și serviciile pentru studenți. Metodologia de repartizare pe universități a finanțării suplimentare are în vedere stimularea excelenței instituțiilor și a programelor de studii, cu efecte directe asupra creșterii competitivității universităților românești.

În anul universitar 2017-2018, s-a continuat implementarea finanțării studiilor universitare de doctorat, pe bază de granturi dimensionate utilizând standarde de cost specifice domeniilor de studii și a crescut cuantumul finanțării per student doctorand. De asemenea, CNFIS a propus alocarea de fonduri suplimentare pentru finanțarea complementară a cercetării științifice din universități.

În ceea ce privește prezența instituțiilor de învățământ superior din România în clasamentele internaționale, Shanghai Ranking's (Global Ranking of Academic Subjects 2018) include în primele 1.000 de poziții, Universitatea Babe-Bolyai (intervalul 601-700) și Universitatea din București (intervalul 801-900). La nivelul clasificării pe domenii de studii, în primele 200 de poziții ale acestui clasament, se regăsesc Universitatea Politehnică din București (intervalul 151-200 pentru domeniul *Inginerie – Automatizare&Control*) și Universitatea Babe-Bolyai (intervalul 151-200 pentru domeniul *Științe Sociale – Administrație Publică*). Tot în clasamentul realizat pe domenii de studii, în primele 500 de poziții se regăsesc 11 instituții de învățământ superior din România: Universitatea Politehnică din București (domeniile *Inginerie – Automatizare&Control*, *Inginerie Chimică*, *Inginerie Electrică & Electronică*, *Energetică* și *Științe Naturale – Matematică*, *Fizică*), Universitatea Babe-Bolyai (domeniile *Inginerie – Inginerie Chimică*, *Științe Naturale – Științele Pământului*, *Matematică*, *Fizică* și *Științe Sociale – Administrație Publică*), Academia de Studii Economice din București (domeniul *Științe Sociale – Economie, Management*), Universitatea din București (domeniile *Inginerie – Inginerie Chimică*, *Științe Naturale – Matematică*), Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași (domeniile *Inginerie – Inginerie Chimică*, *Știința Materialelor* și *Științe Naturale – Matematică*), Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila (domeniile *Inginerie – Inginerie Chimică* și *Științe Medicale – Medicină Clinică*), Universitatea de Vest din Timișoara (domeniul *Științe Naturale – Fizică*), Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași, Universitatea de Medicină și Farmacie Grigore T. Popa din Iași, Universitatea Politehnică din Timișoara și Universitatea de Medicină și Farmacie Victor Babeș din Timișoara (toate aceste 4 universități fiind, de asemenea, prezente în top 500 în domeniul *Inginerie – Inginerie Chimică*)³.

---

³ Sursa: ShanghaiRanking's Academic Ranking of World Universities 2018 (<http://www.shanghairanking.com/index.html>)

3. Corelarea programelor de studii universitare cu nevoile pieței muncii

Ministerul Educației Naționale urmărește consolidarea instrumentelor de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii, care să faciliteze schimbul de informații și analiza corelării ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii.

În ceea ce privește susținerea universităților pentru implementarea de acțiuni în vederea corelării ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii, se continuă menținerea funcționalității platformei informatice SAPM, care facilitează accesul universităților și instituțiilor centrale la instrumentele de monitorizare necesare pentru dezvoltarea și implementarea de studii de cercetare, instituționale și naționale, privind percepția studenților și absolvenților legată de procesul educațional și corelarea acestuia cu parcursul profesional.

Totodată, a fost menținută linia de finanțare de proiecte din Fondul de Dezvoltare Instituțională, care a avut ca scop sprijinirea universităților românești în dezvoltarea și realizarea activităților de internaționalizare, în special a propriilor strategii instituționale.

Alocarea în cadrul Fondului pentru dezvoltare instituțională (FDI) a unui domeniu strategic dedicat creșterii echității sociale și corelării ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii, s-a concretizat prin depunerea a 42 de proiecte de către instituțiile de învățământ superior, cu finanțare de la bugetul MEN. Dintre acestea au fost propuse spre finanțare 33 de proiecte, cu o sumă totală de 8,216 mil. de lei.

S-a continuat susținerea universităților pentru implementarea de acțiuni în vederea susținerii activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS). Alocarea, în cadrul FDI, a unui domeniu strategic dedicat înființării și susținerii activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS), Domeniul 4, s-a concretizat prin depunerea a 36 de proiecte de către instituțiile de învățământ superior, finanțate de la bugetul MEN. Au fost propuse spre finanțare 28 de proiecte, cu o sumă totală de 3,049 mil. de lei.

Între obiectivele și acțiunile care au fost urmărite prin implementarea proiectelor finanțate din FDI pentru domeniul 4, s-au numărat și cele care vizează: organizarea de intership-uri și training-uri la companii de succes, organizarea de conferințe și ateliere de lucru realizate cu antreprenori de succes, facilitarea contactului cu potențiali investitori.

În cadrul proiectului național SIPOCA 3 „Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Educației Naționale de a elabora politici bazate pe evidențe, pentru îmbunătățirea ofertelor educaționale ale instituțiilor de învățământ superior, precum și o mai bună corelare a acestora cu nevoile pieței muncii”, au fost realizate propuneri și recomandări care urmăresc îmbunătățirea procesului decizional la nivelul Ministerului Educației Naționale prin: formularea de analize și prognoze și crearea unui mecanism permanent de consultare MEN-universități-angajatori; dezvoltarea unor instrumente și metodologii privind învățarea aplicată; dezvoltarea capacității sistemului privind consilierea și orientarea profesională.

A fost elaborat un *Studiu de impact al strategiilor și al diferitelor intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior, asupra ofertelor educaționale ale universităților și asupra angajatorilor*. Acesta prezintă o analiză pe regiuni de dezvoltare privind dezvoltarea economică, nivelul de angajare și domeniile solicitate. În cadrul studiului, au fost formulate propuneri și recomandări de instrumente standardizate pentru evaluarea impactului intervențiilor din sistemul

educațional.

De asemenea, s-a realizat *Analiza pe regiuni de dezvoltare privind eficiența și eficacitatea instituțiilor de învățământ superior din perspectiva de a elabora prognoze și s-au finalizat două ghiduri de bune practici.*

Centrele specializate ale instituțiilor de învățământ superior de stat au analizat rezultatele și relevanța activităților de consiliere și orientare profesională, cu referire la dezvoltarea competențelor, pe domenii de specializare, pentru universitățile relevante domeniului.

4. Internaționalizarea învățământului superior

În 2018, studenții străini reprezentau 5,4% din totalul studenților înscriși în universitățile de stat (7.759 de studenți din UE și SEE și 21.085 de studenți din țări non-UE). Aceștia proveneau din 125 de țări (28 de țări UE/SEE și 97 de țări non-UE) și majoritatea erau înscriși în programe de licență.

Programele de studii în limba franceză au cea mai mare pondere de studenți străini (65% față de 29% pentru programele de studii în limba engleză), iar peste jumătate dintre studenții din țări non-UE provin din Republica Moldova. Majoritatea dintre studenții non-UE provin din 17 țări (altele decât Republica Moldova), peste 40% fiind din Orientul Mijlociu (Israel, Siria, Irak, Iordania, Liban, Palestina și Iran).

Peste o treime dintre studenții non-UE studiază în domeniile medicină, medicină dentară și farmacie. Aceste domenii sunt accesate, în principal, de studenți din: Israel, Republica Moldova, Tunisia, Siria, Maroc, Liban, Albania, Iordania și Iran. Excepționând studenții din Republica Moldova, proporția studenților non-UE care studiază în domeniile medicale este în continuă creștere.

Aproape o treime dintre studenții UE provin din Franța, iar aproape trei sferturi dintre studenții cu cetățenie UE și SEE studiază în domeniile medicale.⁴

În anul universitar 2017-2018, au fost semnate un număr de 5 documente bilaterale cu următoarele state: Turkmenistan (un program interministerial), Slovacia (un document interdepartamental), Armenia (un document interministerial), Polonia (un document interguvernamental) și Turcia (un memorandum de înțelegere cu Consiliul pentru Învățământ Superior din Turcia).

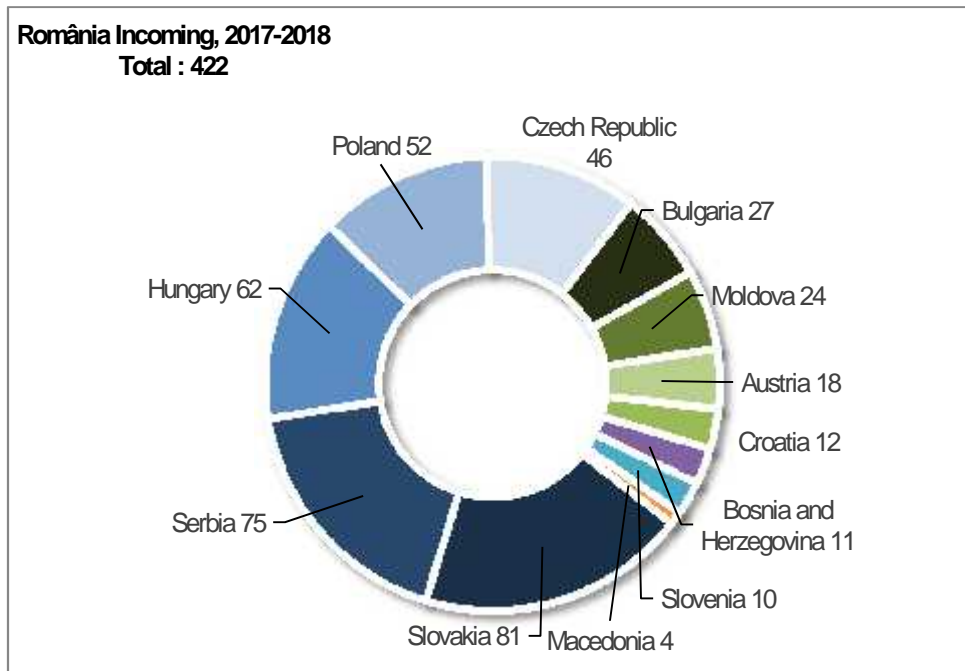
În aceeași perioadă (2017-2018), România a acordat un total de 422 de luni-bursă în cadrul programului CEEPUS, în principal către Slovacia, Serbia și Ungaria, (Fig.6) și a primit 561 de luni-bursă, în principal din partea Ungariei, Austriei și Slovaciei (Fig. 7).

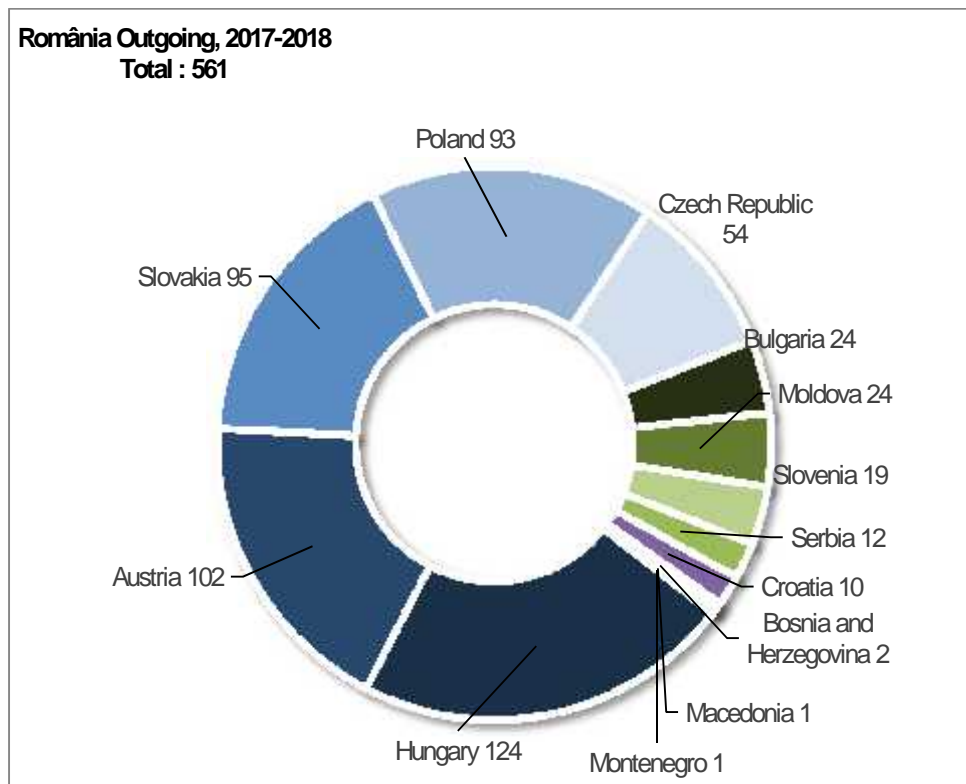
⁴ Policy Brief – Internaționalizarea Învățământului Superior, Analiza datelor statistice privind internaționalizarea educației în instituțiile de învățământ superior de stat din România -2017, UEFISCDI, Centrul de Politici Publice

Fig. 6. Numărul total de luni-bursă acordate în cadrul programului CEEPUS

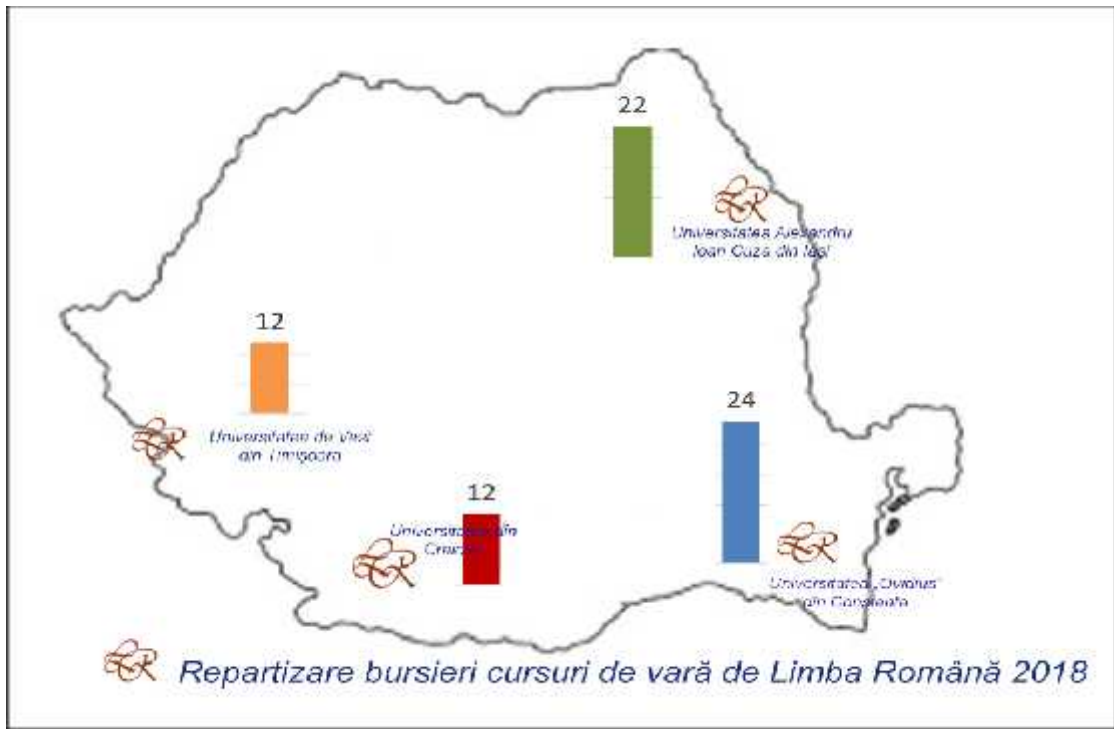

Fig. 7. Numărul total de luni-bursă primite în cadrul programului CEEPUS

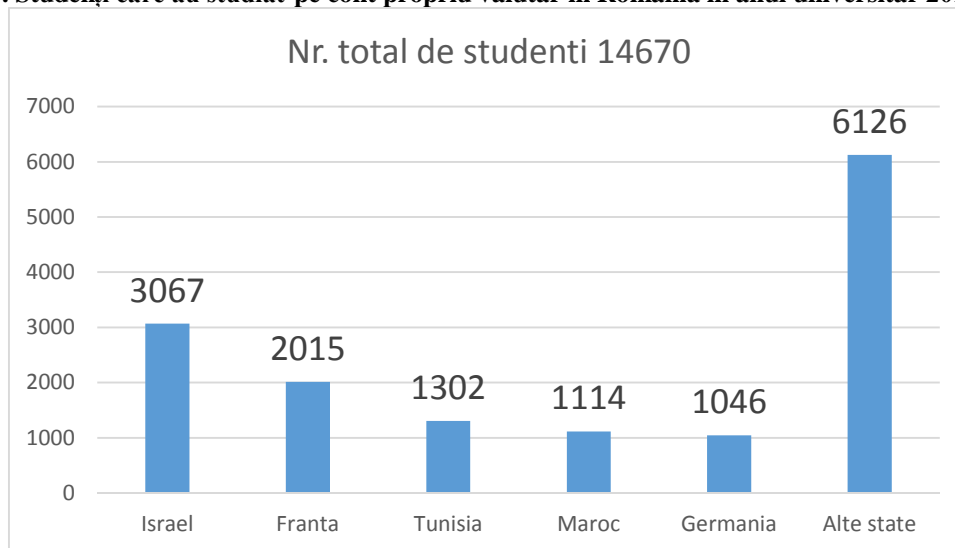
În perioada iunie – august 2018, un număr de 70 de cetățeni străini au participat la Cursurile de vară de limbă și civilizație română, organizate de Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea din Craiova și Universitatea „Ovidius” din Constanța, în baza documentelor bilaterale cu 14 state (Bulgaria, Cehia, China, Croația, Grecia, Italia, Federația Rusă, Portugalia, Polonia, R. Moldova, Slovacia, Spania, Turcia și Vietnam). (Fig. 8)

Fig. 8. Repartizarea bursierilor la cursurile de vară de Limbă Română-2017

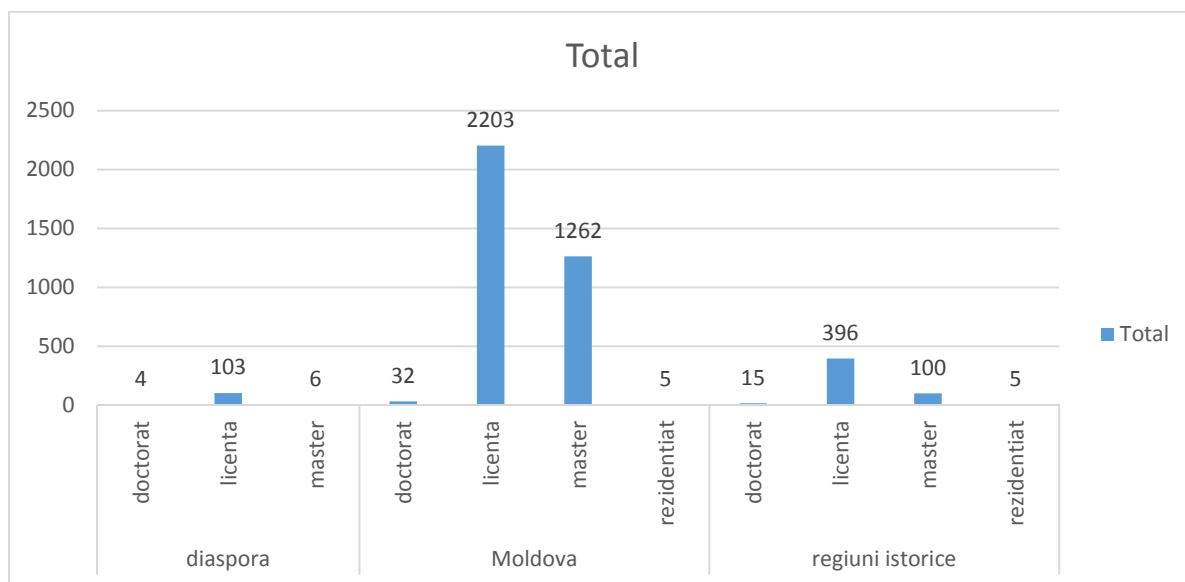
În anul universitar 2017-2018, un număr de 14.670 de cetățeni străini au fost înscriși la studii universitare pe cont propriu valutar, conform datelor statistice generate de platforma ANS (iunie 2018) (Fig. 9.).

Fig. 9. Studenți care au studiat pe cont propriu valutar în România în anul universitar 2017-2018

În anul universitar 2017-2018 un număr de 4131 de etnici români au beneficiat de burse în România, conform datelor statistice generate de platforma ANS.

Fig. 10. Situația etnicilor români beneficiari de burse în România în anul universitar 2017-2018

Conform datelor statistice generate de platforma ANS (iunie 2018).

În cadrul Programului Erasmus+, bugetul alocat învățământului superior din România pentru mobilități de studenți și cadre universitare, dar și pentru proiecte de parteneriat strategic a fost de 32,234 de mil. de euro (pentru anul 2017) și de 37,02 mil. de euro (pentru anul 2018). În anul 2017, au participat, în total, 72 de universități cu un număr de 8.446 de studenți români, iar în anul 2018 au participat 9.500 de studenți români, beneficiari de mobilități outgoing de studiu sau stagii de practică în străinătate, în țările Programului. Numărul de cadre universitare din România care au beneficiat de mobilități de predare sau formare în țările Programului a fost de 3.716 persoane în 2017 și 4.200 de persoane în 2018. Rata generală de absorbție a fondurilor Erasmus+ a fost de 98,8%.

De asemenea, aceste mobilități s-au desfășurat și prin alte programe din afara programului Erasmus+. Astfel, în cadrul acțiunii “International credit mobility”, 4.200 de studenți și cadre universitare, atât incoming, cât și outgoing au beneficiat de mobilități în cadrul cooperării cu țări din afara Programului Erasmus+.

În privința parteneriatelor strategice, în 2017 și 2018, s-au finanțat 14 proiecte coordonate de universități din România. În plus, în anul 2018, s-au aprobat direct de către Comisia Europeană 9 proiecte centralizate, de mare anvergură, coordonate de universități din România dintre care amintim: *Jean Monet, Alianțe ale cunoașterii și Dezvoltarea capacității instituționale*.

O nouă fază a granturilor SEE a început prin aprobarea, în octombrie 2017, a Acordului pentru programul denumit *Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor*, pentru care ANPCDEF este Operator de Program. Runda 1 de apeluri la propuneri s-a lansat la finalul lui 2017 și începutul lui 2018. Astfel, în anul 2018 s-au finanțat 13 proiecte de mobilități pentru studenți și cadre

universitare, precum și 5 proiecte de cooperare universitară între România și Islanda, Norvegia și Liechtenstein, cu un buget total de 1,559 de mil. de euro.

De asemenea, lectoratele sunt parte activă în proiectele universitare internaționale, de mobilitate studențească, dar și în activitățile de promovare extra-academică, desfășurate de misiunile diplomatice românești la Institutul Cultural Român.

Pentru anul universitar 2017-2018, rețeaua de lectorate de limba română gestionată de Institutul Limbii Române a ajuns la 51 de lectorate, dintre care 47 au fost active și s-au deschis 4 lectorate noi în Baku - Azerbaidjan, Vilnius - Lituania, Ankara - Turcia și în Vatican.

Deschiderea de lectorate de limba română reprezintă o premieră pentru Azerbaidjan, Lituania și Vatican, iar în cazul Turciei reprezintă rezultatul a peste 15 ani de negocieri.

Cele 47 de lectorate active sunt gestionate de universități din 29 de state, cele mai multe din Uniunea Europeană. Cursurile de limbă, literatură, cultură și civilizație românească sunt studiate în regim facultativ, opțional sau obligatoriu și pot acoperi întregul parcurs universitar și postuniversitar.

În anul universitar 2017-2018, Agenția de Credite și Burse pentru Studenți (ACBS), a finalizat demersurile pentru plecarea în străinătate, la studii, a tinerilor români nominalizați pentru burse în Azerbaidjan, Belgia, Bulgaria, Cehia, China, Cuba, Egipt, Grecia, Iordania, Israel, Italia, Luxemburg, Mexic, Moldova, Polonia, Rusia, Serbia, Slovacia, Vietnam și a bursierilor „Vasile Pârvan” și „Nicolae Iorga” (Roma și Veneția). În perioada noiembrie 2017 - mai 2018, s-au organizat concursurile pentru bursele de studii oferite în baza documentelor de colaborare bilaterală ale României cu: Azerbaidjan, Bulgaria, China, Cehia, Cuba, Egipt, Iordania, Israel, Luxemburg, Mexic, Moldova, Polonia, Vietnam, precum și două concursuri pentru obținerea bursei „Vasile Pârvan” și „Nicolae Iorga” la Accademia di Romania din Roma și Istituto Romano di Cultura e Ricerca Umanistica din Veneția, iar tinerii nominalizați sunt studenți de la 20 de universități din întreaga țară.

Domeniile în care se efectuează aceste stagii sunt: economie și afaceri internaționale, relații internaționale, științe politice, istorie, management, inginerie, arhitectură, medicină, agronomie și medicină veterinară, sociologie, arte, studii culturale, drept, teatru, filologie, limbi străine pentru afaceri. În perioada stagiilor, bursierii nominalizați au realizat și realizează cu succes transferuri de cunoștințe și informații științifice din și în mediile academice de la universitățile din străinătate, unde își desfășoară studiile.

Din anul 2015, România este membru în grupurile de lucru în cadrul Procesului Educațional ASEM (Asia-Europe Meeting). De asemenea, în mai 2019, România va fi țara gazdă în cadrul celei de-a 7-a ediții a Reuniunii miniștrilor educației ASEM, a Conferinței rectorilor ASEM și a Conferinței studenților ASEM.

Astfel, au fost formulate analize (sub forma de policy briefs) privind: internaționalizarea învățământului superior în România, promovarea sistemului de învățământ din România prin platforma *Study in Romania* (SiR), stimularea universităților pentru creșterea gradului de echitate, acces și internaționalizare a învățământului superior. De asemenea, a fost elaborată și diseminată la nivel național un policy brief privind internaționalizarea învățământului superior din România.

Această analiză a urmării numărului de studenți incoming /outgoing, domeniile de studii cele mai cunoscute, poate servi ca punct de plecare pentru elaborarea unei strategii naționale de promovare/marketing pentru instituțiile de învățământ superior.

În 2017-2018, portalul *Study in Romania* (SiR) privind posibilitățile de studii în România a fost funcțional și accesibil tuturor universităților și a fost oferit acestora ca suport pentru promovarea informațiilor despre programele lor de studii.

România a participat, pentru prima dată, la Olimpiada Internațională WorldSkills, aflată la a 44-a ediție. Această competiție a reunit în perioada 14-19 octombrie 2017 la Abu Dhabi, în Emiratele Arabe Unite, 77 de țări, iar tinerii s-au întrecut în peste 50 de meserii. Organizată din 2 în 2 ani în diferite orașe ale lumii, olimpiada evidențiază necesitatea de a avea meseriași competenți, constituind totodată și o campanie de conștientizare asupra importanței meseriilor. În contextul Olimpiadei Internaționale WorldSkills, ministrul educației naționale a participat la întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor educației din țările participante.

Urmare a participării la întâlnirea menționată anterior, România a beneficiat de vizita ministrului educației din Emiratele Arabe Unite (EUA), în perioada 11 – 14 aprilie 2018. Astfel, cei doi miniștri ai educației au discutat despre provocările reformei în educație, despre cele mai recente măsuri adoptate privind noile tehnologii și despre asigurarea calității programelor de studii. Au fost abordate obiective și oportunități ale cooperării în perioada următoare, dezvoltarea mobilităților studențești și ale cadrelor didactice, încurajarea cooperării universitare. A fost evocată și posibilitatea colaborării în vederea promovării limbii arabe în România și a limbii române în Emiratele Arabe Unite.

În luna martie 2018, a avut loc în Emiratele Arabe Unite și Maroc, prezentarea ofertei educaționale a universităților din România.

România a participat pentru a doua oară la Conferința și Expoziția Anuală a Asociației Europene pentru Educație Internațională - EAIE 2018 (European Association for International Education), desfășurată în perioada 11-14 septembrie 2017, la Geneva. Au fost prezente 30 de universități reunite sub umbrela *Study in Romania*. Aceasta inițiativă a fost destinată internaționalizării învățământului superior românesc și este susținută prin portalul www.studyinromania.gov.ro, inclusiv prin elaborarea de materiale specifice destinate promovării învățământului superior românesc. De asemenea, reprezentanții României au participat la sesiunea de postere la categoria *Country updates*, posterul prezentat fiind cel mai votat la această categorie de participanți la conferință, la care au fost prezenți în jur de 6000 de participanți din 95 de țări.

În cadrul colaborării cu alte instituții europene/internaționale pentru promovarea portalului *Study in Romania*, [Educations.com](http://www.educations.com) a diseminat conținutul acestui portal pe platforma proprie. Promovarea ofertei educaționale a universităților se poate realiza și prin intermediul portalului *Study in Romania*. Încercarea programelor cu predare în limbi de circulație internațională pe portal a devenit obligatorie, acest aspect fiind prevăzut în contractele instituționale ale universităților. Pentru facilitarea accesului și actualizării programelor de studii în portal *Study in Romania*, s-au asigurat activitățile de îmbunătățire și administrare ale portalului, iar website-ul www.studyinromania.gov.ro a fost sincronizat cu nomenclatorul RMU. Pentru promovarea portalului www.studyinromania.gov.ro și atragerea de studenți internaționali, a fost realizată o campanie de social-media.

Implementarea studiului EUROSTUDENT VI a fost realizată prin intermediul platformei SAPM, în cadrul a 34 de universități de stat și particulare (universitățile au fost selectate în urma unui proces de selecționare). Rezultatele la nivel național (date centralizate) raportate către organizatorii de la nivel european în vederea realizării de analize comparative cu celelalte state participante la studiu, raportul la nivel european, cât și bazele de date raportate de statele participante sunt disponibile pe site-ul <http://www.eurostudent.eu/>.

S-a menținut, în Metodologia de finanțare aplicată în anul 2018, o categorie de indicatori privind orientarea internațională a universităților (mobilitate studenți, participare la programe

internaționale, atragerea de studenți străini). De asemenea, s-au menținut, pentru pilotare, indicatorii privind mobilitățile profesionale, parteneriatele instituționale și doctoratele în cotutel .

6. Dezvoltarea și Integrarea Sistemului Informatic din Educație

În cursul anului universitar 2017 – 2018, în cadrul proiectului *Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate QAFIN - SIPOCA 16*, derulat de către Ministerul Educației Naționale în colaborare cu ARACIS, s-a dezvoltat un modul informatic pentru introducerea datelor în indicatorilor, în acord cu prevederile metodologiei privind evaluarea universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii.

A continuat colaborarea între MEN-UEFISCDI-CNFIS și INS privind nomenclatoarele utilizate la nivelul RMU și INS și a tipurilor de date gestionate de RMU, pentru ca acestea să asigure necesarul de date statistice la nivel național. S-a acordat sprijin reciproc în construirea statisticilor privind sistemul de învățământ superior.

S-a actualizat site-ul CNFIS cu datele privind rezultatele finanțării învățământului superior (date statistice la nivel de universitate, privind studenții, absolvenții și alocațiile bugetare destinate finanțării instituționale). S-a elaborat și publicat Raportul anual privind finanțarea învățământului superior, raport care prezintă o analiză detaliată a rezultatelor repartizării la nivel național, pe subcomponente și pe universități, a alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale anuale.

În ceea ce privește implementarea și operaționalizarea platformelor informatice care asigură colectarea și centralizarea datelor raportate de universități și furnizarea de rapoarte și statistici privind sistemul de învățământ superior, s-au desfășurat activități specifice care au vizat:

- continuarea operaționalizării sistemului informatic RMU prin completarea încărcării datelor pentru anii universitari 2015/2016 și 2016/2017; introducerea studenților din anul I 2017/2018 și actualizarea școlarității pentru anii superiori de studii (promovați din anul universitar anterior);
- continuarea operaționalizării platformei ANS, de raportare și centralizare a datelor statistice privind învățământul superior, cu datele statistice raportate la datele de referință 1 ianuarie 2018 și 1 octombrie 2018, asigurând raportarea unitară a datelor pentru toate universitățile din România;
- continuarea operaționalizării platformei *Study in Romania* (SiR) privind oferta educațională de învățământ superior, în cadrul căreia s-a facilitat înregistrarea programelor de studii ale universităților din România prin sincronizarea cu nomenclatorul RMU;
- continuarea demersurilor de finalizare a dezvoltării și operaționalizarea platformei Registrul Educational Integrat (REI) care facilitează înregistrarea tezelor de doctorat (de către IOSUD-ul fiecărei universități), validarea acestora (de la nivelul MEN) și evaluarea de către membrii CNATDCU și comisiile acestuia.

În prezent, sunt înregistrate pe platformă aproximativ 5.605 teze de doctorat, dintre care pentru aproximativ 5.000 de teze s-a finalizat evaluarea, existând în platformă rapoartele individuale și raportul final de evaluare;

- dezvoltarea aplicației online de nomenclatoare pentru standardizarea terminologiei utilizate în instituțiile de învățământ superior pentru o gestionare cât mai eficientă a datelor.

A avut loc interconectarea cu aplicația “Note Bac” pentru preluarea datelor privind absolvenții de bacalaureat. Aplicația a fost completată cu un modul de gestiune a tezelor de doctorat (înregistrarea de către IOSUD, validarea de către MEN și evaluarea de către CNATDCU).

A fost depusă o propunere de proiect POCA cu titlul “Simplificare administrativă pentru sistemul național de învățământ din România” în care sunt prevăzute serviciile de interoperare cu instituții centrale.

7. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

Au fost contractate și sunt în curs de implementare proiectele din Apelul competitiv *Stagii de practică elevi și studenți în sectorul agroalimentar, industrie și servicii*. Proiectele contractate în cadrul acestui apel urmăresc susținerea programelor de învățare la locul de muncă pentru studenți și elevii din învățământul gimnazial, liceal și post-liceal, inclusiv coli de mai tri. Suma totală alocată este de 47,88 de mil. de euro. Au fost aprobate pentru finanțare 101 proiecte, în valoare totală de 43,496 de mil. de euro, care se vor implementa în perioada 2018-2020. Acțiunile proiectelor se adresează unui număr de 16.266 de elevi și 19.209 studenți/cursanți din cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate ale României. Prin acest apel, ținta pentru studenți a fost atinsă, conform estimărilor din cererile de finanțare.

Participanții din învățământul superior au aplicat pentru proiecte dedicate, care includ: activități de extindere a învățământului terțiar nonuniversitar prin susținerea financiară a dezvoltării și pilotării de programe noi de studii adresate acestei categorii de cursanți, activități de formare a competențelor antreprenoriale la studenți, activități de formare a competențelor antreprenoriale la studenți doctoranzi și cercetători postdoctorat, programe de învățare la locul de muncă pentru studenți și elevii din învățământul gimnazial, liceal și post-liceal, inclusiv coli de mai tri.

Apelul competitiv *Măsură de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității* (pentru dezvoltarea și pilotarea furnizării de cursuri complementare cu componentă aplicativă adresate studenților din ciclul de studii de licență, pilotare programe pentru învățământul terțiar nonuniversitar) are o alocare financiară totală de 144,059 de mil. de euro. Numărul de proiecte depuse a fost de 16, în valoare de 19,081 de mil. de euro.

Apelul competitiv *Măsură integrată pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programe antreprenoriale* (creșterea accesului și echității studenților din categorii vulnerabile, prin sprijin financiar și prin creșterea atractivității ofertelor educaționale, antreprenoriale, inclusiv îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice) are o alocare financiară de 71,091 de mil. de euro. În etapa de evaluare, au fost înregistrate un număr de 30 de proiecte cu o valoare de 46,239 de mil. de euro.

Apelul competitiv *Sprijin pentru doctoranzi și cercetători post-doctorat* (programe de învățare cu componentă aplicativă și de formare a competențelor transversale și antreprenoriale în sprijinul cercetării și inovării, în special în sectoarele economice cu potențial competitiv) are o alocare totală de 84,705 mil. de euro. Un număr de 23 de proiecte sunt în etapa de evaluare, iar valoarea acestora este de 31,295 de mil. de euro.

8. Guvernanță profesionistă și transparentă, descentralizare, autonomie și responsabilitate

În vederea îmbunătățirii capacității sistemului de management al sistemului de educație prin dezvoltarea competențelor managerilor din sistemul de învățământ superior din cadrul proiectului național SIPOCA 3 *Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Educației Naționale de a elabora politici bazate pe evidențe, pentru îmbunătățirea ofertelor educaționale ale instituțiilor de învățământ superior, precum și o mai bună corelare a acestora cu nevoile pieței muncii* s-a elaborat livrabilul *Politic public de operaționalizare a Centrului de Profesionalizare a Managementului Universitar (CPMU)*, care cuprinde:

- analiza nevoii de formare a personalului cu funcții de conducere din cadrul universităților;
- 5 curricule: management strategic universitar și predare cursuri, monitorizarea inserției absolvenților de învățământ superior și predare cursuri, managementul academic în corelație cu cerințele pieței muncii, finanțarea publică și eficiența utilizării fondurilor publice în învățământul superior, alternative private de finanțare a învățământului superior.

În ceea ce privește asumarea operațională și implementarea Strategiei Naționale pentru Învățământ Terțiar 2015 – 2020, s-au discutat și stabilit măsurile de monitorizare și evaluare a Strategiei Naționale pentru Învățământ Terțiar 2015 – 2020. S-a realizat Raportul privind implementarea Planului de acțiuni pentru anul 2017 și s-a elaborat Planul de acțiuni pentru anul 2018.

9. Modernizarea infrastructurii universitare

În Programul Național de Investiții sunt cuprinse 46 de obiective de investiții destinate unităților de învățământ superior.

Se finanțează lucrările de construire a 30 de cămine studentești ale instituțiilor de învățământ superior de stat, prin Programul Național de Construcții de interes public sau social – Construire cămine Studentești, Subprogramul Instituții de Învățământ Superior de Stat, gestionat de Compania Națională de Investiții. Pentru 5 obiective, au fost contractate servicii de proiectare pentru întocmirea documentațiilor tehnico- economice în vederea aprobării indicatorilor. Pentru 12 obiective, a fost înaintat documentația completă, iar pentru alte 2 obiective, s-au analizat documentațiile tehnice și s-au transmis observațiile către universități.

Astfel, în anul universitar 2017-2018, au fost finalizate următoarele obiective de investiții: Spații de învățământ și cercetare la Centrul de Documentare, Formare Continuă și Transfer Tehnologic la Universitatea Politehnică Timișoara; Centrul integrat de învățământ farmaceutic Facultatea de Farmacie - U.M.F. Tg. Mureș; Cămin studentesc - 800 de locuri - Universitatea "Al. I. Cuza" Iași.

CAPITOLUL III. Priorități ale învățământului superior 2018-2019

1. Asigurarea cadrului normativ pentru funcționarea optimă a sistemului de învățământ superior:

- stabilirea cifrelor de școlarizare pentru învățământul superior de stat în anul universitar 2019 – 2020;
- aprobarea nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior, precum și a nomenclatorului domeniilor și programelor de studii universitare de master acreditate, a numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați și al domeniilor de doctorat în anul universitar 2019 – 2020;
- actualizarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat pentru anul universitar 2019 – 2020;
- actualizarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat;
- actualizarea Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat;
- aprobarea constituirii și utilizării fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat;
- aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare destinate subvențiilor de cantine pentru instituțiile de învățământ superior de stat;
- aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare destinate subvenției de transport local în comun, de suprafață, pentru studenții instituțiilor de învățământ superior de stat.

2. Asigurarea accesului egal și a participării în învățământul superior:

- acordarea de granturi pentru a sprijini studenții în situație de risc prin proiectul ROSE (finanțat printr-un împrumut al Băncii Mondiale), precum și realizarea de programe de tip ”punte” pentru elevii de liceu, prin parteneriate licee – universități - piața muncii și programe de tutoriat, gestionate și coordonate de universități;
- continuarea implementării programelor sociale pentru studenți: acordarea de burse pentru tinerii din grupuri defavorizate, îmbunătățirea capacităților de cazare a studenților, asigurarea gratuității transportului feroviar pentru toți studenții;
- consolidarea bazei materiale, construirea a 30 de cantine studentești și reabilitarea/modernizarea sau construirea de cantine studentești;
- optimizarea alocării subvențiilor pentru cămine – cantine și pentru transportul urban;
- asigurarea de resurse educaționale și de servicii - suport pentru reținerea în sistemul de învățământ superior de stat a studenților aflați în situație de risc;
- continuarea acordării de locuri distincte tinerilor romi la admiterea în facultăți;
- analiza unor trasee educaționale care să permită accesul mai flexibil la învățământul superior;
- susținerea persoanelor cu dizabilități pentru a accede și finaliza studiile universitare;

- îmbunătățirea serviciilor oferite de centrele de consiliere și orientare în carieră pentru elevii din anii terminali, studenți și absolvenți;
- creșterea participării adulților la învățământul terțiar, pe rute non-tradiționale.

3. Creșterea calității programelor de studii și a competitivității universităților:

- finanțarea corespunzătoare și predictibilă a instituțiilor de învățământ superior din România, cu accent asupra domeniilor cu potențial de creștere;
- întărirea criteriilor și îmbunătățirea standardelor de asigurare a calității, astfel încât să se respecte principiul *Dezvoltare bazată pe performanță*;
- realizarea clasificării, pe grupe, a instituțiilor de învățământ, printr-un proces transparent, pe baza unor criterii relevante;
- înființarea de laboratoare pentru noi specializări și îmbunătățirea dotării celor existente;
- creșterea numărului de participări al cadrelor didactice universitare la programe de specializare, conferințe și simpozioane/congrese interne și internaționale;
- intensificarea activităților de cercetare științifică și de colaborare didactică și academic desfășurate la nivelul intra/inter – universitar;
- implicarea universităților în elaborarea politicilor și strategiilor regionale/sectoriale/naționale;
- încurajarea formării poliilor de excelență în educație și cercetare, pentru valorificarea mai eficientă a resurselor și creșterea performanțelor universităților românești.

4. Corelarea programelor de studii universitare cu cerințele angajatorilor:

- structurarea inițiativelor privind învățământul superior dual;
- centrarea programelor de studii pe dobândirea unor calificări relevante pe piața muncii;
- multiplicarea stagiilor de practică de specialitate/internship pentru studenți;
- implementarea de proiecte comune între universități, operatori economici, agenții de stat și ONG-uri;
- înființarea/dezvoltarea de programe de antreprenoriat în universități; sprijinirea Societăților Antreprenoriale Studențești (SAS);
- dezvoltarea și implementarea de instrumente pentru urmărirea parcursului educațional al tinerilor și a angajabilității absolvenților de studii superioare;
- organizarea de sesiuni de proiecte studențești cu aplicabilitate în mediul economic și atragerea de finanțatori pentru cele mai bune proiecte;
- implementarea de programe care să promoveze proiecte comune studenți - agenți economici și încurajarea studenților care vor să înființeze start-upuri;
- abordarea unor subiecte cu aplicabilitate practică la lucrările de licență, masterat și doctorat;
- dezvoltarea de programe de recalificare/formare continuă, în funcție de nevoile angajatorilor;
- realizarea de studii cu privire la nevoile agenților economici în ceea ce privește asigurarea cu personal calificat, precum și cu privire la inserția absolvenților pe piața muncii.

5. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior:

- elaborarea și implementarea Strategiei de internaționalizare a învățământului superior;
- dezvoltarea programelor de studii în limbi străine și promovarea ofertei educaționale, în vederea atragerii de studenți străini, inclusiv din Țările Terțe;
- extinderea mobilităților studentești și ale cadrelor didactice prin programul Erasmus + și alte programe;
- participarea universităților la manifestări, concursuri și târguri educaționale internaționale;
- consolidarea relațiilor bilaterale cu universități din Uniunea Europeană, Spațiul Economic European precum și cu țări terțe;
- asumarea unui rol activ, în cadrul inițiativelor regionale ale Uniunii Europene, de către universități din România: Strategia pentru Regiunea Dunării, UE – Asia, UE – America Latină și Caraibe, Parteneriatul estic, America de Nord și Africa etc.;
- asigurarea de facilități tinerilor etnici români pentru a studia în instituții de învățământ superior din România;
- includerea în Metodologia de finanțare a unor indicatori privind orientarea internațională a universităților;
- acordarea unor locuri cu burse și locuri cu scutire de taxe școlare, aprobate anual prin Hotărârile de Guvern privind cifra de școlarizare în învățământul preuniversitar, pentru comunitățile românești din străinătate;
- creșterea numărului de lectorate de limbă, literatură și civilizație românească înființate în universități din Europa, America Latină și Asia;
- participarea la programul de cercetare EUROSTUDENT VI.

6. Finanțare predictibilă, consolidarea bazei materiale, utilizarea noilor tehnologii, dezvoltarea și integrarea sistemelor informatice:

- corelarea actualelor instrumente de colectare și raportare a datelor pentru învățământul superior (ANS, RMU, Infrastructura Cercetare, RMUR ș.a.) și operaționalizarea completă a sistemelor existente (RMU, REI, SAPM, Study in Romania etc.);
- corelarea bazelor de date din învățământul superior și cercetare cu cele aparținând altor entități (evidența populației, sănătate etc.);
- stabilirea unui set de indicatori pentru evaluarea și monitorizarea politicilor publice pentru învățământul superior;
- dezvoltarea bazelor de date de la nivelul universităților și îmbunătățirea conectării lor informatice la nivel național;
- conectarea la baze de date și la rețele universitare internaționale și stimularea utilizării lor în procesele didactice și de cercetare.

7. Guvernanță profesionistă și transparență, descentralizare, autonomie și responsabilitate:

- asigurarea autonomiei comunității academice de a înființa și gestiona programe de studii și de cercetare științifică;
- întărirea capacității administrative a instituțiilor de învățământ superior, inclusiv eficientizarea funcționării structurilor interne academice și manageriale;
- întărirea responsabilității publice și a transparenței instituționale;
- intensificarea dialogului universităților cu studenții;
- încurajarea dialogului social și implicarea activă a factorilor interesați în guvernanța universităților;
- implicarea eficientă a instituțiilor de învățământ superior în mediul socio-economico regional și național.

ANEXĂ

Lista de abrevieri

ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior
ANFP – Agenția Națională a Funcționarilor Publici
ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniu Educației și Formării Profesionale
ARACIS - Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
ASEM - Asia-Europe Meeting
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CE – Comisia Europeană
CEDEFOP – European Centre for the Development of Vocational Training
CEEPUS – Central European Exchange program for University Studies
CNAS – Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNATDCU - Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CNC – Cadrul Național al Calificărilor
CNCIS – Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
CNFIS - Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
CNSPIS - Consiliul Național de Statistică și Prognostic al Învățământului Superior
CVT - Continuing Vocational Training
EHEA – European Higher Education Area
ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System
ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education
EQAR – European Quality Assurance Register
EUA - European University Association
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comisiei Europene
FDI – Fondul de dezvoltare instituțională
FESI – Fondul European Structural și de Investiții
FSE – Fondul Social European
HE – Higher Education
HG – Hotărâre a Guvernului
ÎÎS – Instituții de învățământ superior
IMI - Sistemul de Informare al Pieței Interne
INS – Institutul Național de Statistică
IOSUD - Instituție organizatoare de studii universitare de doctorat
IPT – Învățământ Profesional și Tehnic
ISE – Institutul de Științe ale Educației
ISCED - The International Standard Classification of Education
IUE – Institutului Universitar European de la Florența
LTE – Association of Language Testers in Europe
MCSI – Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale

MEN – Ministerul Educației Naționale
MMJS – Ministerul Muncii și Justiției Sociale
MT – Ministerul Transporturilor
NBCC Romania - National Board for Career Counselling
OCDE - Organisation for Economic Cooperation and Development
OG – Ordonanță de Guvern
OM - Ordin de Ministru
OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului
POCA – Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU – Programul Operațional Capital Uman
PODCA - Programul Operațional pentru Dezvoltarea Capacității Administrative
RCC – Regional Cooperation Council
REI – Registrul Educațional Integrat
RMU – Registrul Matricol Unic
RMUR – Registrul Matricol al Universităților din România
RNC - Registrul Național al Calificărilor
RNCIS - Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
RNCP – Registrul Național al Calificărilor Profesionale din România
RST – Recomandările specifice de țară
SAPM – Platforma Studenți, Absolvenți și Piața Muncii
SEE - Spațiul Economic European
SEECF - The South-East European Cooperation Process
SEIS- Spațiul European al Învățământului Superior
SUERD - Strategia UE pentru Regiunea Dunării
SMIS – Sistemul Unic de Management al Informației
SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
SNSPA – Școala Națională de Studii Politice și Administrative
UE – Uniunea Europeană
UEFISCDI – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării